

## Notulen

### Vergadering van Provinciale Staten van Noord-Holland

|                        |   |                                                |
|------------------------|---|------------------------------------------------|
| Datum                  | : | 16 november 2020                               |
| Voorzitter             | : | dhr. A.Th.H. van Dijk                          |
| Griffier               | : | mw. K. Bolt                                    |
| Contactpersoon griffie | : | mw. V. Mulder - statengriffie@noord-holland.nl |

- 5 **Aanwezig:** Mw. R. Alberts-Oosterbaan (SP), mw. W. van Andel (CDA), dhr. R.J.P. Baljeu (Fractie Baljeu), dhr. D.J. van den Berg (FvD), mw. I.A. Bezaan (PVV), dhr. M.T. Cardol (GL), dhr. J.J. Carton (PvdA), dhr. M. Deen (PVV), dhr. R.J. Dekker (FvD), dhr. J. Dessing (FvD), mw. S.S. Doevendans (PvdA), dhr. J.W. Dulfer (GL), mw. A. Er (GL), mw. G. Van Geffen (VVD), mw. A. Gielen (GL), dhr. J.P.H.M. van Gilse (VVD), mw. L. Gonggrijp (D66), dhr. J. Gringhuis (GL), dhr. G.J.W. Hartog (VVD), dhr. D.G. Heijnen (CDA), dhr. J.P. Hollebeek (PvdD), dhr. W. Hoogervorst (SP), mw. A.A.J. Jellema (PvdA), dhr. E.W.J. Jensen (FvD), mw. J.F.L. Kaamer van Hoegee (VVD), dhr. E.B. Kanik (D66), mw. A.C. Kapitein (D66), dhr. N. Kaptheijns (PVV), dhr. M.C.A. Klein (CU), mw. R.P.M. Kocken (GL), dhr. V. Koerse (GL), dhr. G.H.J. Kohler (FvD), mw. W. Koning-Hoeve (CDA), Ines Kostić (PvdD), mw. C.D.M. Kuiper-Kuijpers (CDA), dhr. G.L.J. Leerink (PvdA), dhr. M.G. Lelkes (FvD), dhr. E.J. van der Maas (VVD), dhr. I.J.M. Mantel (FvD), mw. M.A.H. van Meerten-Kok (VVD), dhr. N.A.L. Roosendaal (VVD), dhr. E.M.A. Smaling (SP), mw. W. van Soest (50PLUS/PvdO), dhr. M.C. Steeman (D66), mw. A.J.C.E. Strens (D66), dhr. K.J. Terwal (VVD), mw. J. Vastenhouw (FvD), dhr. B.L. Vink (D66), dhr. L.Hj. Voskuil (PvdA), mw. A.T.B. de Vries (PvdA), mw. T.K. van Wijnen (GL), dhr. B.G.P. de Wit (VVD), dhr. G.R. Zaal (GL), dhr. F.A.S. Zoon (PvdD)
- 10
- 15
- 20 **Afwezig:** dhr. G.E.E. Everduim (DENK)

#### Agenda

#### Paginanummer

#### Heropening en mededelingen

- 25
10. Integraal Meerjaren Programma Infrastructuur (iMPI) 2021-2028 03
11. Nota Infrastructurele Kapitaalgoederen (NIKG) 2020-2023 18
12. Programma Natuurontwikkeling (PNO) 2021-2025 29
13. Zienswijze Provinciale Staten op de concept begrotingen 2021 voor het IPO en BIJ12 44
- 30 14. Vragenuur 56
15. *(Actualiteit: is verschoven naar Provinciale Staten van 9 november 2020)*
16. *(Stemming moties Vreemd aan de orde: is verschoven naar Provinciale Staten van 9 november 2020)*
- 35 17. Sluiting 56

De **VOORZITTER:** Beste Statenleden, beste Noord-Hollanders, ik open deze online-vergadering. Welkom aan de Statenleden en leden van Gedeputeerde Staten in deze online vergadering en ook  
40 welkom aan alle belangstellenden die deze vergadering via de website volgen.  
Ik verzoek alle deelnemers om de microfoons te dempen en uw mobiele telefoons uit te zetten.  
Ik zeg het er nog maar weer bij. Dit is een live online-vergadering live. Wees u er ook van bewust dat uw achtergrond in beeld is en dat achtergrondgeluiden worden uitgezonden. Gebruik als het kan een headset en beperk achtergrondgeluiden zoveel mogelijk.  
45 Voorafgaand aan de vergadering heeft de griffier een presentiecheck gedaan. Nagenoeg alle Statenleden zijn aangesloten bij deze online-Statenvergadering. De heer Baljeu zal later inloggen. Mevrouw Van Soest zal tussen 13.00 en 14.00 uur aan de vergadering deelnemen.

Bij de opening van deze vergadering op 9 november jl. was er een quorum. Vandaag ook. Omdat  
50 er quorum was bij aanvang van deze vergadering op 9 november jl., is opnieuw een quorum bij deze uitloopvergadering niet vereist.

Een bericht van verhindering voor de vergadering van vandaag is ontvangen van de volgende leden: de heer Everduim (DENK), Zijn opvolger wordt waarschijnlijk in de Provinciale  
55 Statenvergadering van 14 december geïnstalleerd.  
We zijn nog bezig met contact zoeken met mevrouw Van Soest (50PLUS/PvdO) en de heer Baljeu (Fractie Baljeu) zal later inloggen. Dat betekent dat er op dit moment 52 Statenleden aan deze vergadering deelnemen.  
Mocht u tussentijds de Statenvergadering moeten verlaten, meldt u zich dan wel af via het  
60 chatsysteem of per mail bij de griffie. Ik heb het op 9 november ook aangegeven dat we ons Reglement van Orde hebben aangevuld voor het online vergaderen. De informatie daarover treft u aan in het addendum dat bij de vergaderstukken is gepubliceerd.  
Wat de moties betreft kunt u vanaf nu en tijdens de hele vergadering tot aan de peiling, al uw moties per mail indienen bij de griffie, met in de cc de mede-indieners. De moties worden  
65 gepubliceerd zodra u ze officieel heeft ingediend tijdens uw bijdrage en het dictum heeft voorgelezen.  
Net als op 9 november zal bij alle voorgestelde besluiten en ingediende moties en amendementen een peiling worden gehouden van de uitslag via de fractievoorzitters. Behalve uiteraard als een Statenlid vraagt om hoofdelijke stemming. Net als op 9 november zult u na  
70 afloop van de vergadering een overzicht toegestuurd krijgen met de uitslagen zoals die zijn opgetekend in de peiling. Door de ondertekening van de stembrief kunt de correcte weergave van uw individuele stem bevestigen. Pas nadat alle getekende stemformulieren van de Statenleden ontvangen zijn bij de Statengriffie is het besluit definitief genomen. Dit wordt bekend gemaakt via de openbare besluitenlijst. Bij ordevoorstellen zal ik de fractievoorzitters vragen of de fractie  
75 akkoord is. Daarbij telt dan het aantal zetels van de aanwezige Statenleden.  
U heeft van tevoren bij de Statengriffie aangegeven bij welk onderwerp u wilt spreken. Ik zie in de chat ook nog een aantal aanvullingen. Dat zal door de griffier op mijn lijstje worden bijgewerkt. Ik zal bij de besprekstukken, voordat ik het woord geef aan de eerste spreker de aangemelde sprekers opnoemen, zodat u dat nog kunt controleren. Het groene handje is ondertussen  
80 bekend. Als u het woord wilt voeren op een moment in de vergadering waarvoor u zich niet heeft

aangemeld, bijvoorbeeld bij een ordevoorstel of een interruptie, drukt u op het groene handje dan kan ik u het woord geven. Net als op 9 november zal ik proberen tijdens de bijdragen het debat zoveel mogelijk te stimuleren en te begeleiden. Rond 18.00 uur gaan we schorsen voor het diner. Dan hoop ik dat we na het diner kort verder kunnen vergaderen. Om 17.00 uur zal de  
85 vicevoorzitter, mevrouw Kocken, mij gaan vervangen, vanwege een overleg met bewindspersonen. Uiteraard ook een digitaal overleg, maar dat kan ik niet via deze computer doen. Dus dan zal ze mij voor het verdere verloop van de vergadering vervangen.

Dan gaan we nu naar agendapunt 10.

90

## **10. Integraal Meerjaren Programma Infrastructuur (iMPI) 2021-2028**

### **Voordracht 55**

De **VOORZITTER**: Agendapunt is voordracht 55, het Integraal Meerjaren Programma  
95 Infrastructuur, iMPI, 2021-2028.

Bij moties, amendementen en bij de voordracht doen we een peiling van de stemmen via de fractievoorzitters. Indien er amendementen zijn ingediend, dan zullen we die eerst samen met de moties peilen. Daarna volgt een nieuwe peiling van stemmen voor de voordracht. Interrupties zal ik niet alleen aan het eind van een bijdrage, maar ook zoveel mogelijk tussentijds toestaan. Houd  
100 u ze kort en probeer niet in herhaling te vervallen. Dat zal het debat verlevendigen en het maakt het mogelijk om zoveel mogelijk mensen de mogelijkheid te bieden om aan het debat deel te nemen.

De sprekers die zich hebben aangemeld voor dit onderwerp zijn volgens mijn lijstje: De heer Dessing (Forum voor Democratie), mevrouw Kuiper (CDA), de heer Hollebeek (Partij voor de  
105 Dieren), de heer Steeman (D66), de heer Deen (PVV), mevrouw Doevendans (PvdA), de heer Hoogervorst (SP), de heer Klein (ChristenUnie) en onder voorbehoud mevrouw Van Geffen (VVD). Dan geef ik in eerste termijn het woord aan de heer Dessing van Forum voor Democratie.

De heer **DESSING** (FvD): Ik denk dat ik het kort ga houden in deze bijdrage. Het Integraal  
110 Meerjaren Programma Infrastructuur is in de commissie besproken. We zijn erg tevreden met de opzet om op die manier twee documenten in elkaar te schuiven. Dat heeft gezorgd voor een leesbaar en overzichtelijk document waarin diverse projecten duidelijk en helder zijn terug te vinden. In de commissie hadden we vragen over een aantal projecten. Die zijn naar behoren beantwoord. We zijn het ook eens met de systematiek om elk jaar de bedragen die in de  
115 begroting terechtkomen vanuit het iMPI op die manier te gaan regelen. Al met al kunnen we kort zijn. We kunnen instemmen met zowel de opzet als de inhoud van dit Integraal Meerjaren Programma Infrastructuur.

De **VOORZITTER**: Dat was inderdaad een korte bijdrage. Dan wil ik vragen aan mevrouw Kuiper  
120 van het CDA of zij het groene handje wil aanklikken.

Mevrouw **KUIPER** (CDA): Net zoals voorgaande spreker kan het CDA zich ook vinden in de voordracht inzake het iMPI. Deze eerste integrale versie biedt een helder overzicht in onderhoud,

dat komend jaar gepland staat, alsmede van toekomstige investeringen. Zoals eerder gezegd: Het is niet meer nodig om in twee documenten te zoeken, wat er op een bepaald wegdeel, vaarweg of met een bepaald kunstwerk gaat gebeuren. Ook de samenhang tussen onderhoud en investering is duidelijker. Zoals ik ook al in de commissie heb aangegeven dank ik de gedeputeerde en alle ambtenaren voor de totstandkoming van dit iMPI en de wijze van totstandkoming hiervan. Het geeft weer dat er goed inzicht is in de staat van onze kapitaalgoederen, maar ook waar in de infrastructuur knelpunten zijn die oplossing behoeven. In de voordracht staat goed gemotiveerd wat de reden van de kredietaanvraag is. De kredietaanvragen samen behelzen een enorm bedrag, maar op deze wijze wordt onze infrastructuur op peil gehouden en worden knelpunten opgelost. Het zijn investeringen voor een lange termijn, voor de toekomst. We realiseren ons dat voordat een kredietaanvraag er ligt, er goed gekeken is naar noodzaak, kosten en baten, afweging van meerdere oplossingsrichtingen en afstemming met belanghebbenden, zoals gemeenten en inwoners. Zoals we al bij de begrotingsbehandeling hebben aangegeven zijn dit dus uitgaven, zeker als het gaat om het verhogen van de verkeersveiligheid, die ertoe doen en die instemming hebben van het CDA.

Infrastructurele projecten kennen een lange doorlooptijd, soms decennia. Wij verwachten dat er in het komende jaar stappen kunnen worden gezet met de verbinding A8/A9 en de verdubbeling van de Nieuwe Bennebroekerweg in de Haarlemmermeer. Ook het feit dat de studie naar de knelpunten op de N242 gestart is, met een voorverkenning, is belangrijk. We zien uit naar de uitkomsten van het onderzoek naar de problematiek op de ring van Alkmaar, zeker nu dit verband houdt met de woonambities van die regio.

Tenslotte, voorzitter, het enige verzoek dat we nu hebben is om belanghebbenden goed te informeren bij vertragingen of wijzigingen van projecten. Ik weet dat het om heel veel projecten gaat, maar ieder project heeft impact op de omgeving. Het is voor inwoners en andere belanghebbenden belangrijk om goed op de hoogte gehouden te worden. Graag een korte reactie van de gedeputeerde hierop. Dank u wel, voorzitter.

De **VOORZITTER**: Ik verzoek de heer Hollebeek (PvdD) om op het groene handje te drukken.

De heer **HOLLEBEEK** (PvdD): Ik sluit me aan bij de voorgaande sprekers voor wat betreft het leesbare en duidelijke document. De integratie van het PMI en PMO heeft wel degelijk iets moois opgeleverd. Nogmaals complimenten daarvoor aan alle betrokkenen. Zoals ik al samen met mevrouw Van Geffen in de commissie heb aangegeven, is eigenlijk het enige wat nog mist, een directe link naar kaartmateriaal, zodat snel overzichtelijk is in het projectenoverzicht. De gedeputeerde heeft in de commissie enigszins toegezegd dat er in de volgende versie aan een visualisatie wordt gewerkt. Daar heb ik alle vertrouwen in.

Het is niet alleen maar hosanna vandaag. Dat zou je bijna denken als ik mijn voorgangers zo hoor. Er is een inhoudelijke zorg, die ik ook in de commissie geuit heb. Die zorg is helaas alleen maar groter geworden in de afgelopen drie weken. Er wordt een aanvullend krediet van ruim € 7,5 miljoen aangevraagd voor de nieuwe aansluiting op de A9 in de gemeente Heiloo, aangezien, door vertraging, de projectkosten zijn gestegen. Nu lijkt er nog een kink in de kabel te komen, nu de coalitiepartijen in Heiloo de meerderheid in de raad kwijt zijn. De Heiloose gemeenteraad heeft meteen het voorstel voor € 1,7 miljoen extra weggestemd. Nu lijkt het ook

nog te gaan rommelen rond de begroting in de gemeente Castricum. Drie weken geleden stelde de gedeputeerde -en nu citeer ik-: *“dat er elke keer kritisch zal worden gekeken of een volgende stap een verlenging of een verhoging van het krediet, of een vertraging nog recht doet aan het traject waarin het project zich bevindt.”* Dus er zal nu al volgens de voordracht een subsidie van meer dan € 2 miljoen aan de gemeente Heiloo worden verstrekt. Met de huidige ontwikkelingen zal dat dus niet genoeg blijken te zijn. Voor de duidelijkheid: een deel van het project beoogt een aansluiting van het bedrijventerrein Boekelermeer. Dat ligt vlak naast de A9 bij knooppunt Kooimeer, maar de nieuwe aansluiting is een aantal kilometer zuidelijker geprojecteerd. Hiervoor moet dan een kostbaar stukje cultuurlandschap vernietigd worden, omdat er in het verleden nu eenmaal niet zulke slimme afspraken zijn gemaakt. Doorgaan met de ‘heilloze weg’ volgens de ooit bedachte verdeelsleutel terwijl het water gemeenten (financieel) aan de lippen staat. Ik ga nu niet met moties lopen zwaaien, of zoiets, maar ik hoop toch echt van harte dat dit echt de laatste keer geweest is en dat dit college nu echt een keer een streep gaat trekken op deze heilloze weg. Heilloze wegen leiden over het algemeen richting bodemloze putten. Dank u wel.

De **VOORZITTER**: Ik vraag de heer Steeman om het ‘handje’ uit te steken.

De heer **STEEMAN** (D66): Ook wat ons betreft, aansluitend bij eerdere sprekers: dit is een mooi programma met veel ambitie. We zijn ook blij dat het op deze manier wordt aangeboden aan Provinciale Staten. We zijn ook blij dat Provinciale Staten worden betrokken bij de doorontwikkeling van dit iMPI. Het is punt dat D66 al tijden lang heeft gemaakt. het is dus een welkom resultaat om op deze manier deze projecten aangeboden te zien worden. Het is erg goed om te zien dat er veel wordt geïnvesteerd in infrastructuur en dat de focus ook wordt verlegd naar andere modaliteiten dan alleen autovervoer. Het is best verleidelijk om alle projecten een voor een langs te lopen maar daarvoor is de spreektijd te kort en dan zouden we de commissie gaan overdoen. Zoals gezegd, zijn we blij met de toezegging van de gedeputeerde dat de Staten bij de doorontwikkeling van dit iMPI betrokken worden. Een eerste punt daarbij is in ieder geval de vergadervolgorde. Het iMPI is een kader dat eigenlijk voor de begroting zou moeten worden vastgesteld. Om het iMPI nu te behandelen na de begroting is als mosterd na de maaltijd. Wat de doorontwikkeling betreft, is D66 zeker benieuwd naar het vervolg op de Investeringsstrategie Noord-Hollandse Infrastructuur (INHI), dat is toegezegd in de commissie. We zien Provinciale Staten graag meer in de rol als kaderstellend orgaan gezet worden. De gedeputeerde heeft dat dus toegezegd in de commissie. We herhalen het graag nog een keer. In dat kader denken we graag ook verder mee over de betrokkenheid van de Staten bij de programmering van mogelijk politiek gevoelige objecten die nog in de ideefase zijn en die nu dus niet bij de Staten langskomen. Niet alleen het vroegtijdig betrekken van inwoners, maar ook het vroegtijdig betrekken van Provinciale Staten maakt dat een project mogelijk niet halverwege bijgestuurd hoeft te worden, wegens politieke gevoeligheden die niet eerder in beeld zijn geweest. Ik ben ook erg benieuwd naar de antwoorden op de door de heer Hollebeek gestelde vragen rondom de afslag A9, ondanks dat wij er politiek anders inzitten dan de heer Hollebeek. Ik heb nog een heel ander punt om te maken. Ik heb daarvoor ook een motie onder mijn arm. Het pontje Ipendam is laatst ter discussie geweest in de commissie en in de Staten. Dat maakte wel duidelijk dat er rondom ‘Varende fiets- en wandelpaden’ de veerpontverbindingen eigenlijk iets

210 niet helemaal goed verdeeld is. We zouden graag een structurele inzet van de provincie zien om  
deze verbindingen deel te laten uitmaken van het vervoersnetwerk in Noord-Holland. Een aantal  
provinciale ponten is in provinciaal beheer. We zouden graag zien dat die verbindingen  
structureel gemaakt kunnen worden zodat ze ook echt een vast onderdeel kunnen blijven van  
215 fiets- en wandelverbindingen in Noord-Holland. We hebben ook een wens om die structuur  
eventueel ook te bespreken met andere beheerders van veerpontverbindingen, zoals gemeenten  
vanuit de provinciale regierol, maar ook particuliere ponten zijn soms belangrijk voor de  
verbindingen van fiets- en wandelverkeer. Kennelijk is dat een inzicht dat nog ontbreekt. Daarin  
is nog niet veel structuur aangebracht. Daarvoor dienen we een motie in. Onder andere voor het  
inzicht in de veerpontverbindingen op te nemen in de Recreatievisie en om te kijken of er beleid  
220 gevoerd kan worden en hoe dat beleid verankerd kan worden. Samen met GroenLinks, PvdA en  
ChristenUnie dient D66 een motie in met het dictum: *“Dragen het college op: -De  
pontveerverbindingen in recreatieve fiets- en wandelroutes op te nemen in de recreatievisie; Te  
onderzoeken of de pontveerverbindingen die in Provinciaal beheer zijn opgenomen kunnen  
worden in concessieregelingen als openbaar vervoer verbinding om continuïteit en frequentie  
225 zeker te stellen – of welke andere mogelijkheden er daarvoor zijn; Provinciale Staten van de  
uitkomsten van dit onderzoek op de hoogte te brengen.”*  
Als het goed is de motie al via de griffie binnengekomen. Verder zijn wij het eens met het  
voorstel.

230 **Motie Varende fietspaden 185/16112020**

*Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 9 november 2020, hebben kennis  
genomen van de statenvoordracht 55-2020 – Integraal Meerjaren Programma Infrastructuur  
(iMPI);*

235

*Constateren dat:*

- *De provincie in 2021 in beeld gaat brengen, welke consequenties de landelijke  
netwerkstrategie voor bereikbaarheid (SBaB) en de verstedelijkingsstrategie van de  
240 Metropoolregio Amsterdam (MRA) hebben voor de provinciale bezittingen en belangen - zoals  
het netwerk van provinciale wegen- en fietspaden en de OV-concessies;*
- *De provincie eigenaar is van wegen, vaarwegen en fietspaden en vanuit die rol  
verantwoordelijk voor een vlotte en veilige doorstroming van al het verkeer op deze eigen  
infrastructuur;*
- *Gemeenten niet altijd bij machte zijn om veerponten in fietsverbindingen (frequent genoeg) in  
245 de vaart te houden;*

*Overwegen dat:*

- *Het fietsnetwerk van steeds groter belang is voor duurzame mobiliteit naar voorzieningen en  
werk, en voor de recreatie;*
- 250 – *Het wandelnetwerk van groot belang is voor de recreatie in de eigen woonomgeving en  
toerisme in eigen land;*

*Zijn van mening dat:*

255 *Fiets- en wandelverbindingen over waterwegen via pontveren goed geregeld moeten worden in de toekomst;*

*Dragen het college op:*

- *De pontveerverbindingen in recreatieve fiets- en wandelroutes op te nemen in de recreatievisie;*
- 260 – *Te onderzoeken of de pontveerverbindingen die in Provinciaal beheer zijn opgenomen kunnen worden in concessieregelingen als openbaar vervoer verbinding om continuïteit en frequentie zeker te stellen – of welke andere mogelijkheden er daarvoor zijn;*
- *Provinciale Staten van de uitkomsten van dit onderzoek op de hoogte te brengen;*

265 *en gaan over tot de orde van de dag.*

|                        |                             |                        |                           |
|------------------------|-----------------------------|------------------------|---------------------------|
| <i>Marcel Steeman,</i> | <i>Vincent Koerse,</i>      | <i>Michel Klein,</i>   | <i>Sandra Doevendans,</i> |
| <i>Statenlid D66</i>   | <i>Statenlid GroenLinks</i> | <i>Statenlid CU NH</i> | <i>Statenlid PvdA</i>     |

270 De **VOORZITTER**: Uw motie maakt onderdeel uit van de beraadslagingen. Ik verzoek de heer Deen om op het 'groene handje' te drukken.

De heer **DEEN** (PVV): Ook van onze kant uiteraard de complimenten voor dit leesbare en heldere stuk. Hoewel de PVV met de meeste projecten kan instemmen, waren we een beetje bezorgd over  
275 een aantal verbeter- en uitbreidingsprojecten, zoals het opwaarderen van de brug in Ouderkerk. Daar was een extra claim neergelegd als gevolg van vertraging door het ontbreken van de benodigde gronden, waardoor de kosten met € 5,3 miljoen waren opgelopen. Een zorgwekkende situatie. Dat vonden ook andere partijen tijdens de commissie. We waren blij dat de heer Olthof over het project meldde dat de betrokken partijen eruit zijn gekomen met elkaar en dat de  
280 verwachting is dat er op korte termijn weer verder gegaan kan worden met het project. Een goede zaak.

Wat wij daarnaast opmerkelijk vonden is dat er miljoenen euro's over de balk worden gesmeten vanwege de zogenaamde stikstofproblematiek. We hebben het hier over belastinggeld, dat naar onze mening beter besteed kan worden. Nog even het volgende inzake het project HOV14, de  
285 halte Royal Flora Holland. Door de aanleg van een HOV-halte bij de hoofdingang van Royal Flora Holland en het in aanleg zijnde Experience Center Floryworld kan de route voor beide buslijnen met zes minuten worden versneld en worden de huidige haltes opgeheven. Dit zou € 4,8 miljoen moeten kosten. Tijdens de commissievergadering heb ik aan de heer Olthof gevraagd naar de relatie tussen kosten en tijdswinst. Gedeputeerde Olthof gaf toen aan dat het niet alleen om  
290 tijdswinst gaat, maar ook dat er flink geïnvesteerd wordt in de infrastructuur nabij Flora Holland. Hij gaf toen aan een lijst te kunnen delen met zaken die daaronder vallen. Het kan zijn dat we die over het hoofd hebben gezien, maar ik heb de lijst nog niet voorbij zien komen. Zou de gedeputeerde beknopt kunnen aangeven waar het grootste deel van de investeringen in infrastructuur uit bestaat. Dat is dan nog een vraag tijdens deze Provinciale Staten. Kijkend naar

295 voorliggend besluit kunnen we instemmen met de meeste zaken, behoudens de punten 4c en 4d.  
Tot zover voorzitter.

De **VOORZITTER**: Het verzoek aan mevrouw Doevendans, of u zich wilt melden. Dat gebeurt nu ook.

300

Mevrouw **DOEVENDANS** (PvdA): Ook mijn fractie wil nogmaals Gedeputeerde Staten en alle ambtenaren bedanken voor het harde werk om van PMO en PMI een document te maken, of zoals in normaal Nederlands: een document waar de infrastructuur en de plannen voor de komende jaren worden opgeschreven om te zorgen dat er meer inzicht en samenhang komt. Dit is een begin van een nieuwe manier van werken, waarbij mijn fractie uitkijkt naar de samenwerking en het verder vormgeven van hoe we als Staten beter betrokken kunnen worden bij het begin van bijvoorbeeld plan- en studiefases binnen projecten. Dit nieuwe document maakt zaken overzichtelijker. Het doel is natuurlijk om de provincie bereikbaar te houden. Afgelopen vrijdag was er een online provinciestrijd van NJR die, in verband met corona, via Zoom werd gehouden. Jongeren van tussen twaalf en achttien jaar hadden in de ochtend een vraagstuk gekregen en moesten daarna een idee pitchen. De jeugd heeft de toekomst en daarom wil ik graag een aantal belangrijke zaken, via de voorzitter, met jullie delen.

305

Deze jongeren voelden namelijk een enorme drang om de wereld mooier te maken. Een van de zaken was de klimaatverandering tegengaan. In alle onderwerpen kwam dit naar voren. Dat is een van de grote uitdagingen die we hebben staan binnen het domein Mobiliteit en Bereikbaarheid. We willen immers slim gebruikmaken van de infrastructuur. We willen integraal zaken aanpakken, zodat we meteen dingen tegelijkertijd kunnen aanpakken. In de vorige periode zat mijn collega Marieke van Duijn op dit dossier. Zoals sommigen misschien nog wel weten is en was de fiets haar thema. Het F-net is eigenlijk een begrip geworden. Daarom zijn wij als fractie dan ook heel erg blij dat er grote focus is op de fiets en het openbaar vervoer, zodat meer mensen -en wie weet ik ook- gebruik gaan maken van de fiets. Zoals mijn collega van D66 hiervoor al zei, dienen wij mede de motie 'Varende fietspaden' in. Een ander punt wat de jongeren aangaven, vrijdag, is dat de sleutel ligt bij samenwerken en samen doen. Als we dit vertalen naar het dossier Mobiliteit is binnen de provincie bijna alles dat draait om samen doen. We hebben allemaal verschillende rollen. In het ene project zijn we trekker en in het andere project zijn we partner. Met dit in het achterhoofd kijkt mijn fractie ook naar het gevraagde aanvullende krediet voor Heiloo. Het gaat hier om een technische verhoging van het budget, die het gevolg is van een vertraging. Heiloo is opdrachtgever en de provincie heeft eerder ingestemd met deze bijdrage. Voor ons als PvdA is een verdere verhoging hierna niet aan de orde. Als Heiloo geen budget of bestemmingsplan vaststelt dan zal de provincie dus niet hoeven bijdragen en vloeit het geld terug in de iMPI. We zijn ook blij dat de gedeputeerde in de commissie heeft aangegeven altijd kritisch te kijken naar eventuele verhogingen, zodat we ook zeker weten dat het geld goed besteed wordt.

315

320

325

330

335

Samenvattend zijn we als PvdA dus blij met dit document als eerste aanzet, zodat we overzichtelijker kunnen kijken en de samenhang kunnen vinden. Het mag duidelijk zijn dat voor ons als fractie net als voor de jongeren de duurzaamheid, openbaar vervoer en de fiets belangrijke punten zijn, zeker nu.



De **VOORZITTER**: Dan verzoek ik de heer Hoogervorst van de SP om zich te melden.

340

De heer **HOOGERVORST** (SP): Wat voorheen PMO en PMI waren is nu een lijvig document geworden, het iMPI. Tevens is het overzicht van onderhoud- en infrastructurele projecten voortaan gekoppeld aan de begrotingssystematiek. De SP is positief over deze ontwikkeling. Projecten worden natuurlijk niet overzichtelijker door het puur op papier samenvoegen van plannen. Er is nu wel een flink document ontstaan, maar de praktijk in de provincie zal nog moeten aantonen dat projecten soepeler en doelmatiger verlopen nu onderhoud en aanleg in een document zijn samengevoegd. Dat gaan we als SP goed monitoren. We verwachten natuurlijk dat ook Gedeputeerde Staten dat gaan doen. Kunnen Gedeputeerde Staten in dit kader toezeggen om tussentijds Provinciale Staten te informeren over projecten, als er onverwachte zaken spelen, of als projecten onverwacht uit de tijd gaan lopen?

350

Zoals het document laat zien, is de provincie met heel veel projecten druk in de weer. Hoe kijken Gedeputeerde Staten aan tegen het werk in uitvoering, dat gepland of al uitgevoerd wordt, gezien de stikstofproblematiek, die er op dit moment is en die op veel fronten roet in het eten gooit.

355

Komen er projecten daadwerkelijk in gevaar, of is er nu al zicht op bepaalde vertragingen. In dit kader lezen we bijvoorbeeld hoe bij het project Afslag A9 bij Heiloo, het kwam net al een aantal keren langs, het probleem van stikstof zand in de radars heeft gegooid. Niet alleen een beetje zand, maar een flinke schep. Omdat er volgens onze fractie ook nog veel onduidelijk is over andere aspecten, zoals bijvoorbeeld nut en noodzaak van deze afslag, maar vooral over de uiteindelijke financiering, blijft de SP zeer kritisch meekijken naar de ontwikkelingen. Zo willen we van Gedeputeerde Staten ook weten dat er nu bovendien een nieuw fietspad aan het project wordt gekoppeld, met het oog op het binnenhalen van subsidie. Hoe kritisch kijkt de gedeputeerde hier naar? Nu komen we binnen dit project al jaren niet verder dan het alsmaar verhogen van het project limiet. Mijn collega van de PvdA noemde dat ook al. Daarover valt overigens nog te melden dat we, bij het vaststellen van de begroting vorige week, een

360

kredietverhoging hebben goedgekeurd, daar waar nu gemeenten, die deelnemen aan het project, de financiële steun lijken te gaan intrekken. In Heiloo staat het windvaantje inmiddels 180 graden gedraaid. Ook onze gedeputeerde gaf in de commissie tussen neus en lippen al aan dat voor hem de grens in beeld komt. Waar ligt volgens Gedeputeerde Staten de grens? Wat is deze grens?

365

Bereiden Gedeputeerde Staten rond dit project ook een exit strategie voor, want in variatie in wat de heer Hollebeek net vertelde, blijven storten in bodemloze putten is ook hier een heilloze weg.

370

De SP vindt het alsmaar verhogen van kredieten sowieso onverantwoord. We brengen de gemeenten alleen maar verder in de problemen. De bereidheid om kredieten te verhogen, staat wat ons betreft in schril contrast met de noodkreet die Gedeputeerde Staten onlangs bij de minister op het bord legde, over de financiële nood van gemeenten. Datzelfde geldt eigenlijk

375

voor de verbinding A8/A9. Onlangs als project nog apart besproken in een vorige commissie. De SP-fractie kijkt ook hier zeer kritisch naar. We zijn van mening dat deze weg er niet moet komen.

Verdere studie zien wij als een wanhopig zoeken van Gedeputeerde Staten, samen met de voorstanders, naar mogelijkheden om de weg toch te kunnen aanleggen. De enorme schade die deze kilometers asfalt en alles wat er overheen gaat rijden, gaat veroorzaken, zien Gedeputeerde Staten natuurlijk ook wel, maar de vraag is, denken wij, hoe komen we op een nette manier van

380

deze weg af. De SP zegt klip en klaar: Stoppen en alle energie en geld steken in andere mogelijkheden om de leefbaarheid in Krommenie en Assendelft te verbeteren.

Nog een ander punt. In het kader van het onderhoud lezen we in de beantwoording van technische begrotingsvragen dat er de komende vier jaar, let wel, vier kilometer stil asfalt wordt  
385 gelegd. Waarom zo weinig? Het kan immers omwonenden flink tegemoet komen als het gaat over geluidsoverlast. Er ligt overigens een stuk op de N505, vlakbij Enkhuizen, waar ik dagelijks  
langsrijd, enkele honderden meters lang, op een tracé waar niemand vlakbij woont. Kortom, zijn  
Gedeputeerde Staten bereid om meer stil asfalt neer te leggen? Nog een vraag, voorzitter, die  
gaat over de gebiedscontracten. Zijn gebiedsopdrachtnemers, zoals opgesomd in tabel 3 van het  
390 iMPI, nog gevoelig voor de gevolgen van de coronacrisis? Dan heb ik het natuurlijk vooral over de vraag of wij als provincie hiervan nog iets gaan merken.

De **VOORZITTER**: Dank u wel, meneer Hoogervorst. U hebt in ieder geval een aantal vragen  
gesteld aan de gedeputeerde. Die kan hij straks mooi beantwoorden. Ik verzoek de heer Klein van  
395 de ChristenUnie om zich te melden.

De heer **KLEIN** (CU): Ook de ChristenUnie schaaft zich in het rijtje met partijen die complimenten  
geven voor het nieuwe iMPI. Door nu expliciet vast te stellen hoe we de projecten verschuiven van  
een planfase naar een realisatiefase, geven we duidelijkheid over de keuzes die de provincie  
400 maakt aan alle kanten. Dat is heel belangrijk. Zoals net al opgemerkt door de heer Steeman, doen we het eigenlijk wel in de verkeerde volgorde. We hebben vorige week de kredieten al ter beschikking gesteld. Nu besluiten we over de projecten. Straks bij de vaststelling van het NIKG besluiten we over de kaders. Het is goed als we dat volgend jaar omdraaien.

We hebben twee verzoeken waar we graag een reactie van de gedeputeerde op horen. Het eerste  
405 is dat we graag zouden zien dat bij projecten, die nieuw in de studiefase worden opgenomen, ook wordt aangegeven wat de aanleiding is om die projecten te agenderen in de studiefase. Dat kan bijvoorbeeld doordat Gedeputeerde Staten zeggen: "Rijkswaterstaat heeft aangegeven dat er een P&R-locatie te vol is en dat extra capaciteit nodig is, of een gemeente heeft ons gevraagd een kruising te verbeteren of te onderzoeken, of uit onze eigen analyse blijkt dat dit een  
410 fietsknelpunt is." Dit zou iedereen goed inzicht geven en draagt bij in de transparantie over de vraag waarom de provincie bepaalde projecten aanpast.

Ten tweede. Een belangrijk onderdeel voor ons van het iMPI is de oplossing van alle  
fietsknelpunten. Dit is nu opgenomen onder een item in het iMPI, namelijk Algemeen 43. Terwijl  
het over veertien verschillende projecten gaat. Dat hebben we in april 2018 vastgesteld. Wij  
415 zouden graag zien dat die losse projecten ook in het iMPI worden opgenomen, zodat we ook de voortgang daarvan kunnen monitoren. We kunnen nu eigenlijk niet zien hoe het gaat op de individuele projecten van de fietsknelpunten. De vraag aan de gedeputeerde is: Kunt u ons dat toezeggen?

Tenslotte, om aan te sluiten bij de vorige spreker, ook de ChristenUnie hoort graag de reactie van  
420 gedeputeerde op de ontwikkelingen op het project Afslag A9. Wij zijn nooit voorstander van dit project geweest. Als nu blijft dat gemeenten, die het betreft, er ook niet meer achter staan, dan moeten we ook durven om dit project stil te leggen.

De **VOORZITTER**: Dan is het woord aan mevrouw Van Geffen van de VVD. Als u zich even zou  
425 willen melden.

Mevrouw **VAN GEFFEN** (VVD): Ook van de kant van de VVD complimenten voor dit nieuwe iMPI. Wij vinden het duidelijk, overzichtelijk. Echt mooi werk. Zoals de heer Hollebeek al zei: onze wens is ook een publieksvriendelijke viewer. Dus het gaat om meer dan alleen Statenleden. Ook voor  
430 het publiek is het ontzettend fijn als er meer te zien is, dat het sneller vindbaar is wat nu waar gebeurt. Wij zijn blij dat in regio's, zoals bijvoorbeeld Alkmaar echt naar het vervoer wordt gekeken in samenhang. Ik merk toch ook in de reacties bij mijn voorgangers dat men droomt van een wereld waar alleen nog maar gefietst wordt, maar er zijn echt veel mensen die de auto nodig hebben. Verder zijn wij in Nederland groot in vervoer en transport. Dat moet ook over de weg.  
435 Dus wij kunnen niet zonder allerlei zaken, zoals de A8/A9, maar ook in de regio Alkmaar. Er wordt veel geïnvesteerd in openbaar vervoer. Hartstikke goed. Vernieuwende fietspaden, hartstikke goed, maar niet zonder ook te kijken naar het wegennet. We zijn blij dat het iMPI die samenhang weerspiegelt. In die zin zijn we ook wat bezorgd over wat er gebeurt rond de afslag A9 bij Heiloo. We hopen een eerste reactie van de gedeputeerde daarop te kunnen krijgen. Wat  
440 gebeurt daar in zijn ogen nu precies? Zijn daar al gevolgen van te noemen? Tot slot wil ik even kort reageren op de motie van D66, de heer Steeman. Het is mij niet duidelijk of we hier nu praten over beleid, in de zin van de structuur. Het is logisch dat ponten bij de structuur horen. Als je er niet over heen kunt, dan heb je als fietser een probleem. Betekent dit dan ook dat wij de financiën gaan overnemen van gemeenten? Daar heb ik nog wel een vraag bij.  
445 Gemeenten kunnen ponten niet meer betalen. Dan gaan wij het maar doen? Als we met meer dossiers zo gaan redeneren dan houden we weinig geld over voor de echt grote projecten die ook nodig zijn.

De **VOORZITTER**: Er is een interruptie van de heer Hoogervorst.

450 De heer **HOOGERVORST** (SP): Het is een interruptie op een opmerking van mevrouw Van Geffen van anderhalve minuut geleden. Ze blies de loftrompet over het opwaarderen van het OV rond Alkmaar. Voorzitter, mag ik via u aan mevrouw Van Geffen vragen wat zij daarmee bedoelt?

455 De **VOORZITTER**: Mevrouw Van Geffen.

Mevrouw **VAN GEFFEN** (VVD): Ik refereerde eigenlijk aan de Regio Alkmaar en in dit geval het OV knooppunt Heerhugowaard.

460 De heer **HOOGERVORST**: Wat gaat daar, ter verbetering van het OV, gebeuren?

Mevrouw **VAN GEFFEN** (VVD): Sowieso wordt de toegankelijkheid van het hele stationsgebied enorm vergroot. Dat stimuleert mensen om meer het openbaar vervoer te nemen. Wij hopen natuurlijk dat er ook een groter aantal spoorlijnen komt.

De **VOORZITTER**: Dat was uw antwoord, meneer Hoogervorst. Dan ga ik naar de heer Steeman van D66, met een interruptie.

470 De heer **STEEMAN** (D66): Eigenlijk is het een uitgestelde interruptie van mevrouw Van Geffen op mijn bijdrage. Ik ben natuurlijk altijd in de gelegenheid om antwoord te geven op de vraag die gesteld wordt.

475 De motie draagt op om de pontveerverbindingen in provinciaal beheer, om die in ieder geval in continuïteit en frequentie zeker te stellen. Dat betekent niet dat we een taak gaan overnemen. De onderliggende vraag is natuurlijk ook om te kijken of de provincie vanuit de regierol in gesprek kan gaan met gemeenten en andere eigenaren van pontveerverbindingen. Dat betekent zeker niet dat daar ineens een provinciale rol of provinciale financiën mee gemoeid zijn. Het is gewoon om te kijken of er een beleids- of systeem te verzinnen is waarin continuïteit met een frequentie niet alleen voor provinciale ponten maar ook voor andere ponten gegarandeerd kan worden.

480 Mevrouw **VAN GEFFEN** (VVD): Als ik van de gedeputeerde de bevestiging kan krijgen dat dit geen financiële consequenties heeft, anders dan die regierol, dan zouden wij voor deze motie kunnen stemmen.

Dat was het.

485 De **VOORZITTER**: Dan wil ik vragen aan de heer Koerse van GroenLinks om zich te melden. Dag meneer Koerse. Dit is uw maidenspeech. Succes.

490 De heer **KOERSE** (GL): Maidenspeech in Provinciale Staten van Noord-Holland. Daar heb ik een lange weg naar toe mogen afleggen. Provinciale infrastructuur heb ik tijdens deze lange tocht uitgebreid leren kennen. Geboren en getogen in Monnickendam heb ik altijd mogen genieten van het vele water om me heen. Een echte Waterlandse opvoeding. Voor je vijfde verjaardag moet je kunnen zwemmen, fietsen en schaatsen. Al heel snel leerde je ook varen, roeien in een vlet, zeilen in schepen, groot en klein, kanoën en jaren varen met de boot van mijn vader, een met de hand onderhouden houten sloep. Als kandidaat, tijdens de verkiezingscampagne van 2011 voor Provinciale Staten, trok ik met het openbaar vervoer op een dag door alle regio's van onze mooie provincie. Mijn gitaar mee en onderweg filmde ik stukjes van het Noord-Hollandse landschap om een videoclip te maken bij het Noord-Hollandse volkslied. Een lied waarvan de tekst inmiddels ook deel uitmaakt van het huidige coalitieakkoord. GroenLinks behaalde vijf zetels en ik werd na een half jaar de eerste opvolger voor een plek in Provinciale Staten. De campagne van 2015, toen ik wederom kandidaat was, bestond voor mij uit een fietstocht, met de grote GroenLinks bakfiets met reclamebord erop, door de hele provincie. Het is me gelukt om alle vijftig gemeente, die we destijds in Noord-Holland hadden, te bezoeken. Een tocht van meer dan duizend kilometer over de provinciale fietsinfrastructuur, die eindigde bij de Brekermolen bij Etersheim. GroenLinks behaalde vier zetels en na een jaar werd ik wederom eerste opvolger. Bij de volgende 500 verkiezingen in 2019 liet ik me wat lager op de lijst zetten. Ik ging campagne voeren door met de elektrische deelauto bij GroenLinks afdelingen langs te gaan om te helpen met het huis-aan-huis campagne voeren. GroenLinks behaalde negen zetels en dankzij de collegedeelname werd ik al snel weer alsnog de eerste opvolger. Nu ben ik dan tijdelijk Statenlid, omdat Nicole van der Waart

helaas ziek is geworden. Ik ga er inmiddels vanuit dat ze in januari weer zal terugkeren om haar goede werk voort te zetten. In de tussentijd neem ik haar portefeuilles waar.

In de commissie hebben we het Integrale Meerjarenprogramma Infrastructuur uitgebreid besproken en Statenbreed werd er waardering uitgesproken voor de integrale aanpak. Het programma wordt gevoed door de Nota Infrastructurele Kapitaalgoederen, waarover we het later vandaag gaan hebben en door de Investeringsstrategie Noord-Hollandse Infrastructuur, waar de Staten in 2021 over gaan spreken. Zoals eerder al aangehaald, de volgorde klopt eigenlijk niet. Het had andersom moeten. Dat gaan we de in toekomst natuurlijk anders aanpakken. We zijn blij met de nadrukkelijke aandacht voor de fiets en het openbaar vervoer in het programma. Steeds meer partijen begrijpen dat alleen door goede fietsinfrastructuur en door robuust fijnmazig openbaar vervoer de bereikbaarheid van de provincie in stand gehouden kan worden.

Bij deze vormen van vervoer gebruik je immers veel minder vierkante meters per reiziger dan een individuele automobilist. We sluiten ons dus volledig aan bij dit meerjarenprogramma.

Dan de motie, waarvoor D66 het initiatief heeft genomen en die we graag mede indienen.

‘Varende fietspaden’ Horen ponten en pontjes van Noord-Holland bij de essentiële fiets- en wandelinfrastructuur? Dat is voor een inwoner van Waterland, zoals ik, natuurlijk geen vraag. De

discussie over het pontje bij IJpendam staat ieder Statenlid waarschijnlijk nog helder voor de geest. Als je de pontjes net zolang zou maken als de breedte van de stroom dan zouden ze kunnen blijven liggen, hoorde drs. P. ooit van een econoom. Dat zou dan weer lastig zijn voor het vaarverkeer. Zodoende is een pont dus kort en gaat hij heen en weer. Je zou de ponten en pontjes van Noord-Holland dus ook kunnen beschouwen als varend cultureel erfgoed. GroenLinks roept andere partijen dus ook op om deze motie ook te steunen. Tot zover.

De **VOORZITTER**: Dank, meneer Koerse en u zult het in de chat zien. Ik kan hier natuurlijk heel hard gaan roffelen. Uw maidenspeech op rijm en Drs. P. nog even aangehaald. Heel erg leuk. Dank u wel.

Voor de beantwoording in eerste termijn geef ik dan nu het woord aan gedeputeerde Olthof. Het woord is aan u als reactie op de eerste termijn.

Gedeputeerde **OLTHOF**: In de eerste plaats wil ik alle complimenten in ontvangst nemen namens de organisatie en die breng ik ook graag over aan alle medewerkers die hier hard aan gewerkt hebben. Zoals aangegeven, ook in de commissie, is dit de eerste stap om tot een nieuwe behandeling, een nieuwe iMPI te gaan komen. Dit is vooral het PMO en PMI samenvoegen. Volgend jaar zullen we samen met u gaan kijken hoe we uiteindelijk de behandeling en de besluitvorming verder vorm kunnen gaan geven. Dat zullen we niet alleen doen. Dat zullen we samen met u gaan doen, ook aan de hand van de enquête die we hebben uitgezet en waarop breed is gereageerd. We zullen de komende tijd hier nog vaker met elkaar over gaan spreken. In die doorontwikkeling is inderdaad ook ruimte voor een viewer, om uiteindelijk ook visueel in beeld te brengen over welke projecten het gaat. Ook de fietspaden willen we de volgende keer op een andere manier in kaart brengen. Dus meer afzonderlijke fietsknelpunten. Naar de manier hoe we dat gaan doen, moeten we nog even kijken. Dit is inderdaad wel heel hoog over in een keer. We gaan er zeker mee aan de slag om het op een andere manier te doen.

Zoals u weet wordt gestart met de studiefase. We gaan nu al kritisch kijken wat er eigenlijk in de studiefase zit. Wat is het draagvlak voor al die projecten die in die studiefase zitten. Hoe kunnen we ook in de toekomst Provinciale Staten beter betrekken bij wat we in studiefase nemen. Is er bestuurlijk en politiek draagvlak voor? Zijn er andere rede om dit te gaan doen? U kunt zich voorstellen bij vervangingsinvesteringen dat een studiefase bijna vanzelfsprekend is. Bij heel veel nieuwe projecten kun je je afvragen of dat op dit moment realistisch is en of we dat moeten gaan doen. Daar gaan we zeker ook met elkaar naar kijken. Als het gaat over de volgorde van behandeling. Ik heb een ding altijd geleerd. Volgens mij gaan de Staten zelf over de vergaderorde. Dus ik laat het graag aan u over hoe u de vergadervolgorde volgend jaar wilt zien. Ik begrijp heel goed wat u aangeeft en dat lijkt me ook inderdaad een logische wijziging als die volgorde verandert.

Een vraag van de SP. Uiteraard zullen we bij grote majeure wijzigingen van projecten, of ontwikkelingen op projecten de Staten informeren. Dat zullen we niet doen bij elke vertraging of wijziging die er is, maar mocht het grote impact hebben dan zullen we dat zeker doen. Het omgevingsmanagement wordt steeds beter en strakker opgepakt. Ook bij grote veranderingen zullen we de omgeving heel nadrukkelijk meenemen. Bij de grote projecten ziet u dat de omgeving heel actief wordt meegenomen en een steeds grote rol gaat krijgen in dit soort projecten.

Dan een aantal heel specifieke vragen, die zijn gesteld. Mevrouw Van Geffen had het over de Regio Alkmaar. Ik kan u zeggen dat we afgelopen vrijdag contact hebben gehad met de gemeente Alkmaar. Ze is vergevorderd met de studie naar de Ring Alkmaar. Binnenkort is er een overleg met de gemeente Heerhugowaard, gemeente Alkmaar en de provincie om integraal te kijken wat de ontwikkelingen rondom Alkmaar betekenen. Wat betekenen de ontwikkelingen rondom Heerhugowaard, in relatie tot de toekomstige aanpassing en ontwikkelingen van de N242? We gaan echt kijken met elkaar hoe we dit in het vervolg gaan oppakken en wat de volgorde wordt.

De A9 Heiloo is een onderwerp dat in de commissie zeer uitvoering is besproken met elkaar. Een project wat veel voeten in de aarde heeft gehad. Er blijkt ook nu nog steeds veel te gebeuren.

Ook ik was verrast vorige week door de ontwikkelingen in de gemeente Heiloo en ook nog een keer in Castricum. Afgelopen vrijdag hebben we een ingelaste stuurgroep gehad, omdat ik graag wilde weten van de drie gemeenten, Alkmaar, Heiloo en Castricum, hoe zij erin staan. Ze hebben mij bevestigd dat bij de ontstane ontwikkelingen in het college van Castricum de A9 Heiloo niet aan de orde is. Dat is geen onderdeel van de discussie die daar nu speelt. Bij Heiloo gaat het vooral over de financiering. Er is geen motie of amendement ingediend om te stoppen met dit project. Wat wel een vraag is, in relatie ook tot de begroting, is of de gemeente Heiloo nu voor de meerkosten moet gaan opdraaien. Dat is een issue op dit moment. Dat heeft tot problemen in het college van Heiloo geleid, met het opstappen van de wethouder. We hebben nu afgesproken, zowel met Castricum als met Heiloo, dat we de komende twee weken veel contact houden. A9 Heiloo zal de komende tijd bij de vorming van het college onderwerp van gesprek zijn. Dus in beide situaties is op dit moment niet het project aan de orde geweest. Dat staat ook niet ter discussie. De financiën bij Heiloo wel. Daar hebben we ook veel contact over.

De **VOORZITTER**: Meneer Olthof, er is een interruptie door de heer Hoogervorst van de SP.

595

De heer **HOOGERVORST** (SP): U zegt dat in de gemeente Heiloo het project an sich niet ter discussie staat. Laten we eerlijk zijn, zonder geld is er geen project. U geeft ook aan dat op dit moment de gemeente niet voor de meerkosten kan opdraaien., Kunt u ons aangeven dat ook de provincie dat niet gaat doen?

600

Gedeputeerde **OLTHOF**: Ik heb niet gezegd dat A9 Heiloo niet ter discussie staat. Ik heb alleen geconstateerd dat er geen motie of amendement is ingediend om te stoppen met de A9 Heiloo. Het gaat nu over de meerkosten. Of de gemeente daar voor op kan draaien, dat weet ik niet. In ieder geval heb ik afgelopen vrijdag aangegeven dat de provincie die meerkosten niet zal gaan dragen. Ik zou het ook vreemd vinden. Het is een project van de gemeente Heiloo. Dan zou het ook gek zijn naar de andere partners, Castricum en Alkmaar, als vervolgens de provincie, die overigens geen direct infrastructuur heeft en die hier vooral vanuit algemeen belang ingestapt is, nu die kosten over gaat nemen. Daar is op dit moment geen sprake van. Mocht er iets over financiën gaan, dan kom ik uiteraard bij u terug. Het is op dit moment niet aan de orde.

610

De heer **HOOGERVORST** (SP): Dus u geeft eigenlijk aan dat het gordijn langzamerhand gesloten wordt voor het project, dat de provincie niet aan de touwtjes gaat trekken om dat gordijn weer open te krijgen en dat de gemeente Heiloo dat ook niet kan?

615

Gedeputeerde **OLTHOF**: Ik vind het mooie beeldspraak. We zijn met elkaar aan het kijken wat de ontwikkelingen in Castricum maar met name in Heiloo betekenen. Wat betekent dat weer voor dit project: Dat er financieel een uitdaging is voor de gemeente Heiloo is duidelijk. Dat uiteindelijk de toekomst van de A9 Heiloo ook onderdeel zal zijn van de gesprekken binnen het college. Dat is volgens mij de verantwoordelijkheid voor dit college. Ik geloof niet dat de provincie uiteindelijk daarop vooruit moet lopen en het doek dicht moet doen, zoals u het beschrijft. Wat mij betreft is het doek nog open en is het aan de gemeenten Heiloo of we hiermee verder gaan of niet. Als partner in dit project zijn we uiteraard om mee te denken. Op dit moment is er geen sprake van dat de provincie het ontstane gat gaat dichten. Dat is volgens mij een duidelijk antwoord.

620

Een andere vraag over het fietspad waarover u sprak: Het fietspad waarover gesproken is, is geen onderdeel van dit project. Het valt niet binnen de scope van dit project. Dat is het fietspad, zoals het ook door de insprekers werd genoemd, aan de oostkant van de A9. Wat in de scope van het project zit, is het viaduct met de fietsverbinding over de A9. Daar gaat het fietspad, parallel aan de A9, aan de oostkant verder. Er is wel de wens van partijen om in de toekomst mogelijk het fietspad aan te leggen. Op dit moment bevindt zich dat niet in een concrete fase. Het is geen onderdeel van dit project.

630

Dan gaan we verder met Flora Holland, de heer Deen. Ik heb een toelichting beloofd in de commissievergadering en die is volgens mij ook doorgestuurd. Ik kan u wel meegeven waar het over gaat. Het is een hele opsomming van projecten. Flora Holland is wel van een groter geheel in wat daar allemaal gebeurt. De kosten waar u het over heeft, €4,8 miljoen, die worden voor het grootste deel (€ 4 miljoen) door de Vervoersregio Amsterdam en voor € 700.000 door Provincie Noord-Holland. Het leidt inderdaad tot tijdwinst en het opheffen van een aantal haltes en tot een betrouwbaarder openbaar vervoer. Wat ook belangrijk is, is dat er een veilige oversteek komt.

635

Over de weg heen komt een verbinding met liften en trappen om de mensen veiliger van de ene naar de andere kant te kunnen brengen. Dat is aan de N231. Daar komt een loopbrug. Dus, het is  
640 sneller, betrouwbaarder en een stuk veiliger. Een belangrijk punt, met voor de provincie een beperkte bijdrage daarin.

Dan gaan we naar de stikstofproblematiek. Voor lopende projecten, die al in uitvoering zijn, zal stikstof minder aan de orde zijn. We hebben net A9 Heiloo voorbij zien komen. Zo zijn er meer projecten waar de stikstofdiscussie wel een onderdeel is van de vergunningaanvraag en van  
645 mogelijke wijzigingen van bestemmingsplannen. Ja, ook bij projecten kunnen we last hebben van de stikstofdiscussie. We proberen er op een pragmatische manier oplossingen voor te vinden. Een ander crisisrisico is corona. Er zullen gebiedsaannemers zijn die last hebben van corona. Bijvoorbeeld medewerkers die corona hebben. Het is niet zo dat daardoor allerlei werkzaamheden op dit moment stilliggen. Het onderhoud gaat gewoon door. Dat er soms bij een bedrijf of een  
650 bepaald onderdeel wat vertraging kan zijn dat sluit ik niet uit. Het is zo dat we massaal meldingen krijgen van mogelijke problemen bij het beheer van de wegen en bermen.

Dan het stil asfalt. Dat is voor de komende jaren, en zo zit het ook in het plan Geluid, gekoppeld aan werkzaamheden waar we aan de weg bezig zijn. We gaan niet breed stil asfalt aanleggen. Het beleid van stil asfalt is gekoppeld aan het Actieplan Geluid. Dat loopt tot 2022. Het wordt ook  
655 aangelegd waar het wettelijk noodzakelijk is, onder de wet Geluidshinder, of vanuit het Actieplan Geluid. Het is echt onderdeel van werkzaamheden aan de weg tot 2022 en dan ook nog eens een keer daar waar het wettelijk noodzakelijk is. Dat is waarom het nu nog beperkt wordt toegepast. Voor een aantal projecten is stil asfalt niet altijd een oplossing. Dat heeft er mee te maken welk verkeer gebruik maakt van die weg. Het is duurder en afhankelijk van het gebruik kan het in het  
660 onderhoud vele malen duurder. Het resultaat is soms heel beperkt. Stil asfalt is alleen toepasbaar op die delen van de weg waar het daadwerkelijk een toegevoegde waarde heeft.

De motie van D66, GroenLinks, PvdA en ChristenUnie. Op deze motie kan ik positief adviseren. Conform een eerdere motie die is ingediend zijn we aan het kijken met partners wat we kunnen doen aan het voortbestaan van het pontje tussen IJpendam en Landsmeer. We zijn, in ieder geval  
665 voor de lange termijn, naar een oplossing aan het kijken. We hebben afgesproken dat we naar aanleiding daarvan ook gaan kijken naar het beleid van de eigen ponten die we in beheer hebben. Dat zijn er niet veel, maar we hebben daarop geen vast beleid. In navolging van de motie over de pont Landsmeer – IJpendam zijn we daarmee bezig, althans we willen het oppakken. Deze motie zie ik als een ondersteuning van dat traject.

670 Voorzitter, ik heb volgens mij alles gehad. Nogmaals dank voor alle complimenten die er zijn. Die neem ik graag over en die draag ik graag over aan de organisatie. Dat was mijn eerste termijn.

De **VOORZITTER**: Er is nog een interruptie van mevrouw Van Geffen. Ik heb nog twee vragen staan van ChristenUnie over de studiefase en fietsknelpunten. Het kan zijn dat ik die gemist heb  
675 of dat u die nog kunt beantwoorden.

Mevrouw Van Geffen, een interruptie.

Mevrouw **VAN GEFFEN** (VVD): Ik heb nog een vraag over de motie van D66. Betekent dit niet dat dingen die nu door de gemeenten worden betaald naar de provincie worden overgeheveld. Dus  
680 dat wij eigenlijk het budgettaire tekort van gemeenten gaan oplossen. Zit dat risico erin?



Gedeputeerde **OLTHOF**: De motie gaat heel nadrukkelijk over de provinciale ponten. Dat zijn ponten waarvan wij de exploitatie al voor onze rekening nemen. We zijn aan het kijken of we een structurele oplossing kunnen vinden voor de pont Landsmeer-IJpendam. Deze motie zie ik als een structurele oplossing en beleid voor onze eigen ponten. Daar dragen we al de exploitatie voor. Ik zie dit niet als dat wij de problemen van een aantal gemeenten gaan oplossen. Volgens mij heb ik de punten over de fietspaden en de studiefase in mijn eerste algemene bijdrage al gemeld. Ik wil ze met alle liefde herhalen.

De **VOORZITTER**: Nee hoor, dat is helemaal niet nodig, meneer Olthof. Ik ga kijken of er behoefte is aan een tweede termijn. Dan ga ik even snel het rijtje af. Als er geen behoefte is kunt u dat ook in de chat aangeven. Forum niet, Mevrouw Kuiper van CDA, Ik zie overal: geen behoefte. Ik zou zeggen degene die wel behoefte heeft aan een tweede termijn mag nu zijn 'handje' opsteken. De heer Steeman van D66, maar eerst de heer Klein van ChristenUnie.

De heer **KLEIN** (CU): Ik wil de gedeputeerde danken voor zijn toezegging om meer inzicht te geven in waarom bepaalde projecten in de studiefase komen en ook een meer gedetailleerd inzicht in de voortgang van de fietsknelpuntenprojecten. Dat vinden wij belangrijk. Dank daarvoor.

De **VOORZITTER**: Dat was een korte bijdrage. Dan gaan we nu naar de heer Steeman van D66 voor de tweede termijn.

De heer **STEEMAN** (D66): Ook heel kort. Ik sluit me overigens aan bij de woorden van de heer Klein. Die zijn me uit het hart gegrepen. De vragen die gesteld zijn over stil asfalt door de SP vinden we ook erg interessant. Het is een punt waar we ook al eerder technische vragen over hebben gesteld. Het antwoord van de gedeputeerde is niet helemaal zoals we het graag zien. Daar komen we graag later nog eens een keertje op terug. Uiteraard dank ook aan de gedeputeerde voor het antwoord op onze motie. Daarbij nog wel de kanttekening en de herhaling dat wij dus ook graag zien dat deze motie breder wordt getrokken. Dat hebben we niet voor niks niet in deze motie opgenomen, omdat het inderdaad financiële gevolgen heeft, die wij ook niet willen dragen en kunnen overzien. Dus blij met de toezegging op deze motie en het is zeker een punt waarop we later terug gaan komen.

De **VOORZITTER**: Ik heb geen aanvullende vragen gehoord voor gedeputeerde Olthof. Dus u hebt het goed gedaan in de eerste termijn.

Dan gaan we nu over tot het peilen van stemmen. Er is een motie ingediend. Dat is motie 185 'Varende fietspaden'. Ik schors nu even voor vijf minuten de vergadering. Dan kunnen we hier even alles in orde maken. Dan kom ik zo bij u terug.

*Schorsing 13.59 – 14.00 uur*

Ik heropen de vergadering. We hebben een korte pauze gehad om hier alles in orde te maken.

We gaan nu de stemmen peilen via de fractievoorzitters. Dit is dus nog geen officiële besluitvorming. U kunt eventueel een stemverklaring uitspreken, of aangeven als u hoofdelijke stemming wenst. Er zijn geen amendementen in gediend, dus ik kan de motie en de voordracht tegelijkertijd in stemming brengen. De fractievoorzitters worden nu in beeld gebracht.

- Mevrouw **KOCKEN** (GL): GroenLinks zal voor motie 185 'Varende fietspaden' stemmen. GroenLinks zal voor voordracht 55 (iMPI) stemmen.
- De heer **VAN DER MAAS** (VVD): De VVD zal voor motie 185 en voor voordracht 55 stemmen.
- Mevrouw **VAN SOEST** (50PLUS/PvdO) heeft motie 185 nog niet geheel kunnen lezen. Onder voorbehoud zal 50PLUS/PvdO voor motie 185 stemmen. 50PLUS/PvdO stemt voor voordracht 55.
- De heer **VOSKUIL** (PvdA): De PvdA stemt voor motie 185 en voor het iMPI voordracht 55.
- Mevrouw **STRENS** (D66): D66 zal voor motie 185 stemmen, net als voor het iMPI.
- De heer **DESSING** (FvD): FvD stemt voor motie 185 en voor het iMPI, voordracht 55.
- De heer **HEIJNEN** (CDA): Het CDA stemt voor motie 185 en voor het iMPI.
- De heer **ZOON** (PvdD): De PvdD stemt voor motie 185. Bij het iMPI een korte stemverklaring. Wat de PvdD betreft mag er een streep worden getrokken door het Heiloo plan. Omdat we een duidelijk alternatief hebben voor de A8/A9 zullen we instemmen met het iMPI.
- De heer **DEEN** (PVV): De PVV stemt voor motie 185 en voor het iMPI.
- De heer **SMALING** (SP): De SP is voor motie 185, maar de SP zou wel graag zien dat dit ook onderdeel van de Verkeersvisie uitmaakt en dus niet alleen van de Recreatievisie. De SP stemt ook voor voordracht 55, het iMPI, maar de SP maakt hetzelfde voorbehoud als de PvdD betreffende de projecten A8/A9 en Afslag Heiloo.
- De heer **KLEIN** (CU): De CU zal voor motie 185 en voor het iMPI stemmen.
- De heer **BALJEU** (Fractie Baljeu): Fractie Baljeu stemt voor motie 185 en voor het iMPI.

De **VOORZITTER**: Dan zijn we rond. Dank u wel.

Dan kan ik u zeggen dat zowel motie 185 als het iMPI unaniem zijn aangenomen door uw Staten. Gefeliciteerd gedeputeerde Olthof en Gedeputeerde Staten met deze eerste samenvoeging van de twee documenten.

Dan gaan we door naar agendapunt 11.

## 11. Nota Infrastructurele Kapitaalgoederen (NIKG) 2020-2023

### Voordracht 56

De **VOORZITTER**: Ook hier zullen we de stemming middels een peiling laten plaatsvinden. De sprekers die zich voor agendapunt 11 hebben aangemeld voor het NIKG zijn de heer Dessing van FvD, mevrouw Kuiper van CDA, de heer Hollebeek van de PvdD, de heer Steeman van D66, de heer Terwal van de VVD, de heer Deen van de PVV, mevrouw Doevendans van de PvdA, de heer Klein van CU en de heer Koerse van GL.

Dan vraag ik de heer Dessing van FvD om zich aan te melden voor de eerste termijn.

De heer **DESSING** (FvD): Ik zal ook deze bijdrage niet al te lang houden. De Nota Infrastructurele  
770 Kapitaalgoederen is een helder en overzichtelijk document, waarin ook een financiële doorkijk  
wordt gegeven op toekomstige uitgaven. We hebben daar wat vragen over gesteld in de  
commissie. Die zijn naar tevredenheid beantwoord. Er staat een aantal besluitpunten in dit  
document genoemd. Overigens dank aan alle ambtenaren voor alle moeite om ook dit document  
leesbaar en overzichtelijk te maken. Ik wil die dank graag overbrengen.  
775 Over het handhaven van het beeldkwaliteitsniveau is in de commissie vaker wat over gezegd.  
Onze conclusie is dat het handhaven van het huidige beeldkwaliteitsniveau voor ons acceptabel  
is. We zullen daarmee instemmen. Met de extra kosten van € 2,5 miljoen voor duurzaamheid  
hebben wij wel moeite. Zeker vanwege het feit dat die kosten binnen de begroting van het project  
moeten worden gevonden. Dat betekent dat voor een project dus minder geld beschikbaar is. Dat  
780 is een inhoudelijk onderdeel van dit document waar wij onze vraagtekens en kanttekening  
duidelijk bij plaatsen. Met de overige beleidsambities gaan we akkoord. Ook vinden we het een  
goede zaak dat de financiële aspecten van dit document worden gekoppeld aan de begroting.  
Samengevat. Structuur en opzet: eens. Inhoudelijk met uitzondering van het genoemde punt zijn  
we het ook eens. Alles afwegende kunnen wij instemmen met deze Nota Infrastructurele  
785 Kapitaalgoederen.

De **VOORZITTER**: Mevrouw Kuiper mag ik u vragen zich te melden?

Mevrouw **KUIPER** (CDA): Ook het CDA kan zich vinden in de voordracht NIKG 2020-2023. Hierbij  
790 is voor ons een belangrijke overweging dat de bestaande beeldkwaliteit niveaus voor beheer en  
onderhoud worden gehandhaafd. Nu uit onderzoek is gebleken dat ruim 88% van de inwoners  
van Noord-Holland tevreden is over de staat van de Noord-Hollandse infrastructuur is er duidelijk  
een goede afweging gemaakt tussen de te bereiken resultaten, de verwachtingen van mensen en  
de kosten. Wij kunnen ons ook vinden in de extra kosten voor het bereiken van de  
795 duurzaamheidsambities en het feit dat de dekking gevonden zal worden middels herschikking  
binnen de huidige ruimte voor infrastructurele projecten. We gaan er dan wel vanuit dat bij de  
herschikking van deze ruimte een goede afweging plaatsvindt tussen hetgeen een verlaging  
enerzijds voor effecten zal hebben en de effectiviteit van de inzet van extra middelen voor  
duurzaamheid. Ik begrijp dat we de invulling daarvan terugzien bij de eerste begrotingswijziging.  
800 Met het vaststellen van de NIKG hebben wij weer de kaders vastgesteld voor de komende jaren,  
maar het komt echter aan op de kwaliteit van de uitvoering. We hebben er alle vertrouwen in dat  
de gebiedsaannemers ook in de komende jaren weer op een goede wijze zullen zorgdragen voor  
het op peil houden van onze infrastructuur en onze kapitaalgoederen.

805 De **VOORZITTER**: Dan gaat de heer Hollebeek zich melden.

De heer **HOLLEBEEK** (PvdD): Ook hier geldt dat we hier overwegend positief over kunnen zijn. We  
willen enkele kanttekeningen maken. Ik wil iedereen even mee terugnemen naar december 2018.  
Een aangenomen initiatiefvoorstel van de PvdD, GL, D66 en CU-SGP over zwerfafval. We hebben

810 het in de commissie al even voorbij laten komen. Naast de ambitie om in de toekomst een afvalloze provincie te worden is het doel gesteld dat het verhogen van beeldkwaliteitsniveaus voor zwerfval eigenlijk pas aan de orde kan zijn bij een nieuwe versie van de NIKG. Dit is dus het moment. Nu lees ik in de nota dat de kwaliteitsniveaus voor zwerfval gelijk zijn aan die van het kwaliteitsniveau van het object waar de berm, of waar het areaal zich bevindt. Dat vind ik

815 enigszins vreemd. Ik vind het niet vreemd dat er überhaupt verschil in beeldkwaliteit niveaus is, maar wel voor wat betreft zwerfafval. Een wat scheef liggende stoeptegels of een scheurtje in het asfalt kan misschien als een lokaal geïsoleerd incident worden beschouwd, maar zwerfafval houdt zich niet aan een locatie. Anders zou het immers geen zwerfafval heten. Uiteindelijk komt zwerfafval terecht in het oppervlaktewater en dus langs onze oevers en vaarwegen. Laat daar nu

820 net het gekozen beeldkwaliteitsniveau het laagst zijn, niveau C/D. Beeldkwaliteit lijkt misschien niet de meest voor de hand liggende insteek om milieuproblematiek aan de kaak te stellen, want milieuproblematiek is meestal niet direct met het blote oog waarneembaar. Als je niet begint met wat je ziet, zie je nooit waar je moet beginnen. Zwerfafval is daardoor misschien wel het laaghangende fruit waar we op korte termijn op in moeten zetten. Daarbij moet uiteraard wel

825 aangemerkt worden dat er uiteindelijk paal en perk gesteld moet worden aan het veel te ver doorgeschooten verpakkingfetisjisme dat onze maatschappij kenmerkt. Als we tenminste aan structurele oplossingen willen werken. Gelijktelling op niveau B voor al het zwerfval langs ons provinciaal zou ons € 130.000 kosten. Dat is een fractie van de geschatte maatschappelijke kosten. Daarom wil een motie indienen met het volgende dictum: *“Verzoeken het College van*

830 *Gedeputeerde Staten: het kwaliteitsniveau voor zwerfval ook voor vaarwegen, oevers en ‘overige wegen’ naar niveau B te verhogen; voor de daaruit volgende toename in de jaarlijkse kosten voor beheer en onderhoud van 130.000 euro, middelen benodigd voor 2021-2023 vrij te spelen via de eerste begrotingswijziging; dit bijvoorbeeld kan gebeuren middels herschikking binnen de huidige ruimte voor infrastructurele projecten; hierover bij de eerste begrotingswijziging een concreet*

835 *voorstel te doen aan Provinciale Staten.”*

#### **Motie 186/16112020**

Kwaliteitsniveau voor zwerfval verhogen naar niveau B

840 *Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 16 november 2020, te Haarlem, ter behandeling van agendapunt 11; Nota Infrastructurele Kapitaalgoederen (NIKG) 2020-2023;*

*constaterende dat:*

- *zwerfafval een groot maatschappelijk probleem is en honderden miljoenen euro's per jaar*
- 845 *kost<sup>1</sup>;*
- *naar schatting in Nederland 50 tot 275 miljoen kilo zwerfafval per jaar in de openbare ruimte belandt<sup>2</sup>;*

<sup>1</sup> [https://www.milieucentraal.nl/minder-afval/voorkomafval/zwerfafval/#:~:text=Zwerfafval%20zorgt%20voor%20veel%20ergernis,of%20raken%20er%20in%20verstrikt.](https://www.milieucentraal.nl/minder-afval/voorkomafval/zwerfafval/#:~:text=Zwerfafval%20zorgt%20voor%20veel%20ergernis,of%20raken%20er%20in%20verstrikt.;); [https://kenniswijzerzwerfafval.nl/download\\_document/724](https://kenniswijzerzwerfafval.nl/download_document/724); <https://www.binnenlandsbestuur.nl/bestuur-enorganisatie/kennispartners/kplusv/hoe-meet-je-de-kosten-van-zwerfafval.9600682.lynkx>

<sup>2</sup> <https://www.nu.nl/uit/6073909/suppen-voor-een-groenere-wereld-het-doel-is-dat-we-overbodig-worden.html> <sup>3</sup> <https://dier-en-natuur.infonu.nl/milieu/181103-zwerfafval-in-de-natuur-milieuvervuiling-of-valt-het-mee.html>; <https://www.nieuweoogst.nl/nieuws/2020/08/13/veel-leed-bij-koeien-door-blikjes-en->

- 850 - *zwerfafval leidt tot vervuiling van natuur, bodem en water, nauwelijks of pas na enkele decennia vergaat, en uiteindelijk via de voedselketen een gevaar vormt voor de volksgezondheid*<sup>3</sup>;
- *ook boeren constateren last te hebben van zwerfafval, dat hun koeien en andere dieren schaadt*<sup>3</sup>;
- *ondanks vele initiatieven om het probleem op te lossen de hoeveelheid zwerfafval in de afgelopen 13 jaar niet significant is afgenomen*<sup>4</sup>;
- 855 - *het probleem van zwerfafval dus verder gaat dan alleen de beeldkwaliteit en gemeentegrenzen overstijgt, juist omdat zwerfafval niet op één plek blijft liggen;*
- *in december 2018 Provinciale Staten zich via een initiatiefvoorstel hebben uitgesproken voor een afvalvrije provincie en er veel animo was om te kijken naar mogelijkheden daarvoor*<sup>5</sup>
- 860 *verder constaterende dat:*
- *in de Nota Infrastructurele Kapitaalgoederen nu wordt uitgegaan van verschillende kwaliteitsniveaus, waarbij voor vaarwegen geldt dat ze op niveau C worden onderhouden, oevers op niveau C/D en 'overige wegen' (gebiedsontsluitingswegen, erftoegangswegen en parallelle wegen) op niveau C;*
- 865 - *in bijlage E van NIKG een doorrekening is gemaakt van de eventuele verhoging van kwaliteitsniveaus voor zwerfvuil en de daaruit volgende toename in de jaarlijkse kosten voor beheer en onderhoud;*
- overwegende dat:*
- 870 - *in NIKG wordt gesteld dat oevers op niveau D worden gehouden alleen "op die locaties waar er geen risico bestaat op gevolgschade (bijvoorbeeld daar waar de oever grenst aan weiland is er geen risico, in tegenstelling tot een oever vlak langs een weg, waar duidelijk wel een risico geldt)", maar er zoals in de constatering gesteld er juist bij weilanden ook mogelijke maatschappelijke risico's zijn voor bijvoorbeeld dieren, boeren en milieu;*
- 875 - *het bovendien onwenselijk is dat zwerfafval via land uiteindelijk het (vaar)water in belandt, waar het in kleine deeltjes uiteen kan vallen en daardoor nog meer schade kan veroorzaken;*
- ***wijzigen naar alles op kwaliteitsniveau B voor zwerfafval volgens de doorrekening 550.000 euro per jaar kost, wat een verschil met de huidige situatie betekent van slechts (550.000 – 420.000 =) 130.000 euro extra (zie NIKG, bijlage E); gehoord de discussie,***
- 880
- verzoeken het College van Gedeputeerde Staten:*
- *het kwaliteitsniveau voor zwerfvuil ook voor vaarwegen, oevers en 'overige wegen' naar niveau B te verhogen;*
- 885 - *voor de daaruit volgende toename in de jaarlijkse kosten voor beheer en onderhoud van 130.000 euro, middelen benodigd voor 2021-2023 vrij te spelen via de eerste begrotingswijziging;*
- *dit bijvoorbeeld kan gebeuren middels herschikking binnen de huidige ruimte voor infrastructurele projecten;*

---

metalen-voorwerpen ; <http://pubs.acs.org/doi/pdfplus/10.1021/acs.est.6b02569>;

<https://www.plasticsoupfoundation.org/wp-content/uploads/2016/08/HealthFilesEN2.pdf>; <https://www.wnf.nl/wat-wnf-doet/themas/oceanen/bedreigingen/plastic-soep-hetprobleem.htm>; <https://www.plasticsoupfoundation.org/dossiers/dierenleed/>

<sup>3</sup> <https://www.trouw.nl/nieuws/statiegeld-op-blik-kan-het-leven-van-de-koe-redden~bc38eccc/>;

<https://www.ad.nl/binnenland/koeienbloeden-dood-door-scherven-in-weiland-voer-statiegeld-op-blikjes-in~a6c9c892/>

<sup>4</sup> <https://www.duurzaambedrijfsleven.nl/recycling/27313/is-statiegeld-de-oplossing-om-plastic-zwerfafval-te-verminderen>

<sup>5</sup> <https://noordholland.partijvoordedieren.nl/initiatieven/naar-een-toekomst-zonder-plastic-zwerfafval>

- 890 - *hierover bij de eerste begrotingswijziging een concreet voorstel te doen aan Provinciale Staten;*

*en gaan over tot de orde van de dag.  
Partij voor de Dieren*

- 895 De **VOORZITTER**: De motie is gemaild naar de griffie. Ik krijg de motie hier al uitgereikt. Daarmee maakt de motie onderdeel uit van de beraadslagingen. Dan geef ik nu het woord aan de heer Steeman van D66. Eerste termijn.

- De heer **STEEMAN** (D66): De Nota infrastructurele Kapitaalgoederen; ook hierbij hebben we  
900 bijzondere waardering voor het stuk en voor de hoge kwaliteitsniveaus die in Noord-Holland gehaald kunnen worden. D66 sluit zich dus ook zeker aan bij de waardering van het CDA voor de gebiedsbeheerders. Wij zien ook mooie inzet als het aankomt op zwerfvuil, in dit stuk. Dat is toch een ander inzicht dan de PvdD zojuist gaf. In maart 2019 hebben we na de initiatief nota van GL een amendement ingediend, samen met CDA, PvdA en VVD, waarin extra inzet werd  
905 gevraagd naar het terugbrengen van zwerfafval langs provinciale wegen. Het is goed om te zien dat het nu dus ook in beleid is opgenomen. We zijn ook benieuwd naar de verhoging van het kwaliteitsniveau van zwerfafval dat in dit NIKG is opgenomen. We vragen ook aan de gedeputeerde of en hoe er gemonitord en geëvalueerd wordt wat de effecten zijn van die verhoging van het kwaliteitsniveau. We wachten de antwoorden op de door de PvdD gestelde  
910 vragen af.

- Zoals net ook bij het IMPI gezegd, is dit stuk een beetje als mosterd na de maaltijd. Hierin worden kaders neergezet, ook financiële kaders, voor een begroting die vorige week al is aangenomen. Dus dat is jammer. We hopen dat een volgende keer een betere volgorde wordt aangenomen. Die volgende keer zal niet heel binnenkort zijn, omdat de kaders in dit stuk voor  
915 een vrij lange periode worden vastgelegd. Dus ontstaat er bij Provinciale Staten toch wat meer behoefte aan sturing op onderdelen. De arealen die in dit stuk genoemd zijn, dat zijn algemene arealen en best grove benamingen. Een hoger kwaliteitsniveau voor wegen betekent daarmee meteen ook snel hogere structurele kosten en bijvoorbeeld een hoger kwaliteitsniveau voor fietspaden. Daar zit geen enkel onderscheid in. D66 heeft ook in de commissie al aangegeven dat  
920 we graag een onderscheid zouden willen zien op verschillende soorten fietspaden.

- Snelfietspaden, toerfietspaden of fietspaden die onderdeel uitmaken van veel gebruikte woon-werk of woon-schoolroutes. Die zouden wat ons betreft qua beeldkwaliteit best een hoger niveau mogen hebben. Dat onderscheid zit hier niet in. Dus het meer uitnodigend maken van die fietspaden om op die manier een alternatief te vormen voor autoverkeer en een aanvulling te zijn  
925 op OV zit hier niet in. Het zou ook meteen best grote algemene structurele kosten met zich meebrengen. In de commissie hebben we hierover een discussie gevoerd met de gedeputeerde. We zijn blij met het feit dat de gedeputeerde heeft aangegeven dat het college ook op zoek is naar een fietspad van de toekomst. Het ander gebruik van fietspaden en eigenlijk proberen vasthouden van het meer gebruiken van fietspaden voor e-bikes, snelfietsen et cetera. Dat andere  
930 gebruik gaat over veel meer dan alleen beeldkwaliteit. Dat gaat ook zeker over veiligheid, over heel andere aspecten aan fietspaden in ons areaal. Dat is ook de reden waarom wij uiteindelijk bij dit onderwerp een motie willen indienen, samen met GL, PvdA, CU en de PvdD.

Het dictum luidt als volgt: "Vragen het college een notitie op te stellen, te delen en te bespreken met Provinciale Staten over het fietspad van de toekomst; daarbij ook het kwaliteitsbeeld van  
935 veelgebruikte (snel- of door-) fietsroutes mee te nemen; en gaan over tot de orde van de dag.

**Motie 187/16112020**

Optimaal onderhouden snelfietsroutes

940 *Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 16 november 2020, hebben kennis genomen van de statenvoordracht 56-2020 – Nota Infrastructurele Kapitaalgoederen (NIKG) 2020-2023;*

*constateren dat:*

- 945 • *het fietsbeleid van de Provincie Noord-Holland als belangrijkste doelen heeft om Noord-Holland klaar te maken voor de elektrische fiets en de fiets naadloos te laten aansluiten op het openbaar vervoer. Dan kan de fiets een belangrijk deel van de verwachte mobiliteitsgroei opvangen. Daarbij zijn verkeersveiligheid en doorfietsroutes onder meer de uitdagingen;*
- 950 • *er steeds meer en mede door toegenomen gebruik van elektrische fietsen steeds andere eisen aan fietspaden worden gesteld;*
- *de Provincie nieuwe fietspaden op een hoog kwaliteitsniveau aanlegt, maar;*
- *het onderhoudsniveau vervolgens op een lager kwaliteitsniveau wordt uitgevoerd;*

*overwegen dat:*

- 955 • *een fietspad ruimte moet geven aan verschillende fietsmodaliteiten;*
- *de kwaliteit van een fietspad door zowel het onderhoudsniveau als de inrichting wordt bepaald;*
- *een hoge kwaliteit fietspad bemoedigend kan werken voor gebruik, waaronder het gebruik als (snel- of door-) fietsroute voor woon-werkverkeer;*

*vragen het college:*

- 960 • *een notitie op te stellen, te delen en te bespreken met Provinciale Staten over het fietspad van de toekomst;*
- *daarbij ook het kwaliteitsbeeld van veelgebruikte (snel- of door-) fietsroutes mee te nemen;*

*en gaan over tot de orde van de dag.*

965 *D66, GroenLinks, CU, PvdA en PvdD*

Als het goed is, is de motie ook naar de griffie gestuurd. Voorzitter, in de eerste termijn wil ik het daar graag bij laten.

970 De **VOORZITTER**: Het klopt helemaal. Uw motie maakt nu onderdeel uit van de beraadslagingen. Dan wil ik vragen aan de heer Terwal van de VVD om zijn 'handje' aan te klikken.

De heer **TERWAL** (VVD): In de afgelopen commissievergadering Mobiliteit en Bereikbaarheid hebben we gesproken over de Nota Infrastructurele Kapitaalgoederen, de NIKG. Toen heeft de  
975 VVD complimenten geuit over het feit dat na inspectie de beeldkwaliteit van de infrastructuur

voldoet aan het door onze Staten vastgestelde kwaliteitsniveau en dat de mensen voor wie we het allemaal doen, de weggebruikers, 88% in het wegbelevingsonderzoek aangeeft tevreden tot zeer tevreden te zijn. Ik hoop dat de gedeputeerde de complimenten van mijn fractie inmiddels heeft overgebracht aan de mensen bij beheer en onderhoud. Waar de VVD wel kritisch over was in de commissievergadering, en ik herhaal dat hier graag, zijn de duurzaamheidsmaatregelen binnen infraprojecten, waarvoor middelen worden vrijgespeeld in de eerste begrotingswijziging van 2021. In de voordracht wordt gesproken dat dit dient te gebeuren door een herschikking binnen de huidige ruimte voor infrastructurele projecten. Het is goed dat er geld wordt vrijgemaakt voor, en nu wilde ik zeggen biodiversiteit, maar sinds de vorige week aangenomen motie over het gebruik van taalniveau B1, volsta ik met 'bloemetjes en bijtjes'. Geld voor deze bloemetjes en bijtjes mag echter niet ten koste gaan van de aanleg van nieuwe infrastructuur, of het onderhoud van het al bestaande, dat dient ter verbetering van de bereikbaarheid per fiets, bus en nadrukkelijk genoemd: de auto. Graag een reactie van de gedeputeerde.

990 De **VOORZITTER**: Dan gaan we naar de heer Deen van de PVV.

De heer **DEEN** (PVV): We kunnen het kort houden op dit agendapunt. Met de meeste zaken zijn wij akkoord. Echter, zoals ook aangegeven tijdens de commissievergadering, hebben we moeite met de voorgenomen duurzaamheidsambities, die voor 2030 moeten aansluiten bij het op omvallen staande klimaatakkoord van Parijs en het nationale klimaatplan. Voor het invullen van deze ambities mag de belastingbetaler alleen al op dit onderdeel voor € 2,5 miljoen de portemonnee trekken. Behoudens dit onderdeel B kan de PVV instemmen met voorliggend besluit.

1000 De **VOORZITTER**: Dan gaan we naar mevrouw Doevendans van de PvdA.

Mevrouw **DOEVENDANS** (PvdA): Het lijkt de dag van de complimenten wel. Ook mijn fractie wil graag Gedeputeerde Staten en ambtenaren bedanken voor het NIKG dat nu voorligt. Nota Infrastructurele Kapitaalgoederen. Een hele mond vol, maar het gaat dus gewoon over alle fietspaden, busbanen, wegen en vaarwegen, die de provincie in onderhoud en beheer heeft. We hebben de wettelijke taak om te zorgen dat deze alle goed onderhouden worden en veilig zijn. Wij als PvdA hebben gekeken of de provincie deze taak goed uitvoert en wil blijven uitvoeren. We willen daarbij als eerste kijken naar veiligheid. Zoals vorige week ook al ter sprake kwam, willen we namelijk in 2050 naar nul verkeersslachtoffers. Daarnaast hebben we gekeken naar het niveau van onderhoud. De belangrijkste en drukke wegen worden onderhouden op basisniveau. Een aantal minder belangrijke, drukke wegen worden op een lager niveau onderhouden. Als we dit allemaal naar een hoger niveau willen brengen dan kost dat meer dan € 30 miljoen extra. Mijn fractie begrijpt dat we hier nu niet voor kiezen, zeker ook gelet op het mooie rapportcijfer dat de provincie van de gebruiker heeft gekregen. 88% van de gebruikers is tevreden. Dat is een mooi bevestiging van de keuzes die gemaakt zijn. Een ander aandachtspunt waar we als fractie naar hebben gekeken is of het onderhoud van fietspaden en andere wegen ook in de toekomst gewaarborgd blijft. Gelet op de onzekerheden van de coronacrisis en het stikstofdossier en gehoord hebbende de discussie in de commissie begrijpen we dat deze onzekerheden nu nog



niet zijn meegenomen. We hopen daar in 2021 meer duidelijkheid over te hebben. Ook denken we graag mee over de nieuwe ontwikkelingen aangaande de fiets in het aankomende INHI waar het Perspectief Fiets wordt meegenomen. Met het oog op de toekomst dienen we daarom, mede met D66, GL en de CU een motie in over het fietspad van de toekomst. Deze is eerder door mijn collega, de heer Steeman van D66, toegelicht. Wij kunnen dus concluderend, als PvdA instemmen met dit stuk en blijven graag in gesprek over de onzekere factoren, zoals de coronacrisis en het stikstofdossier. We geloven in een provincie waar iedereen veilig van A naar B kan en waar we een goede balans kunnen vinden tussen het onderhoud daarvan, met ons oog op het toekomstbestendig maken van onze provincie op het gebied van mobiliteit.

De **VOORZITTER**: Ik had bijna gehoopt dat ik vandaag een eigen voordracht had gehad, met al die complimenten, maar dat zit er voor mij vandaag niet in. Dus gaan alle complimenten naar de gedeputeerden.

De heer Klein van de CU.

De heer **KLEIN** (CU): Ik wil graag beginnen met het maken van een compliment voor de zorgvuldige wijze waarop u deze vergadering voorziet en ook op alle knopjes drukt. Nee, serieus, het lijkt met een hele taak om dat online te doen.

Dan wil ik naar de gedeputeerde gaan. Ook voor hem complimenten voor de nota. Goed om nu ook de kaders vast te stellen, die bepalen hoe en wanneer we investeren om onze infrastructuur in stand te houden. Er is een punt waarvoor we graag expliciet aandacht vragen. Dat zijn de eisen aan fietspaden. Het is al eerder gezegd. Het toegenomen belang van fietsverkeer, maar ook de vele verschillende soorten van fietsen op het fietspad tegenwoordig stellen hogere eisen aan de fietspaden. Dat moet wat ons betreft ook invloed hebben op de kaders omdat die mede bepalen wanneer we investeren in de fietspaden. Wij denken dat veel fietspaden in Noord-Holland wel een upgrade kunnen gebruiken. We zien dat nu nog niet terug in het NIKG. De gedeputeerde heeft toegezegd om terug te komen op het fietspad van de toekomst. Wat ons betreft mag dat best wel het fietspad van nu heten. Om dit concreet te maken dienen we samen met D66 een motie in waarin gevraagd wordt om deze notitie nu ook te bespreken met Provinciale Staten. Ten tweede ondersteunen we de oproep van de PvdD om extra te investeren in het opruimen van zwerfafval. We horen graag een reactie van Gedeputeerde Staten daarop.

De **VOORZITTER**: Dan is nu het woord aan de heer Koerse van GL.

De heer **KOERSE** (GL): In de Nota Infrastructurele Kapitaalgoederen kijken we naar hoe we zorgen voor de infrastructuur die we al hebben. In de commissievergadering hebben we uitgebreid van gedachte gewisseld over de verschillende onderhoudsniveaus. Het liefst willen we alle infrastructuur op kwaliteitsniveau B, maar we zien ook dat de kosten daarvoor dan structureel gedekt moeten worden. Het feit dat het wegbelevingsonderzoek laat zien dat 88% van de gebruikers tevreden tot zeer tevreden is, maakt dat we op dit moment niet deze stap willen zetten. We sluiten we ons aan bij de D66 motie die zoekt naar een manier om snelfietsinfrastructuur apart te beschouwen. Een kuiltje of een hobbel in de weg is immers veel storende op een elektrische fiets of op een speed pedelec bijvoorbeeld. OP het gebied van

zwerfvuil snappen we de motie van de PvdD, maar de afweging kunnen we pas echt maken als we weten ten koste van welke infrastructuur dat bedrag dan moet gaan. GL is benieuwd naar een reactie van de gedeputeerde op deze motie.

1065

De **VOORZITTER**: Dan gaan we nu naar de gedeputeerde, de heer Olthof, voor zijn reactie op de eerste termijn.

1070

Gedeputeerde **OLTHOF**: Ook hier weer dank voor alle complimenten. Complimenten aan de organisatie maar ook aan Gedeputeerde Staten, dus ook complimenten aan u, Commissaris. Wat dat betreft mogen we die allemaal tot ons nemen. Volgens mij ligt er een mooi document. Mooie kaders voor de komende jaren. Ik begrijp ook best dat er over die kaders best discussies zijn en dat we van het een wat meer willen dan van het ander. Het is ook goed om hier de discussie over te voeren. Ik vind wel dat we daarover een goede inhoudelijke discussie moeten voeren met de juiste punten. Daar kom ik straks op terug bij de moties.

1075

Tevredenheid bij u, als Staten over het NIKG zoals het voorligt, maar ook tevredenheid bij de gebruikers in Noord-Holland. Daar doen we het uiteindelijk voor. We doen het niet voor ons eigen plezier. We doen het wel voor de inwoners van Noord-Holland en de gebruikers van de infrastructuur in Noord-Holland. Ook met die tevredenheid kunnen we heel erg blij zijn. Het niveau waarop we nu zitten, dat kunnen we ook behouden. Dat stemt ook tot tevredenheid. Meneer Terwal ik heb uw complimenten overgebracht naar de organisatie.

1080

Als het gaat over duurzaamheid en biodiversiteit, volgens mij worden die twee zaken door elkaar gehaald. Laat ik eerst maar zeggen dat we het belangrijk vinden om met duurzaamheid aan de slag te gaan. Het gaat vooral over het gebruik van duurzame goederen, bij het beheer en ook bij het onderhoud. Dan gaat het over de duurzaamheidsvragen. We vinden het belangrijk om daar toch zo snel mogelijk mee van start te gaan. Daarom hebben we gezegd: Dat dekken we in eerste instantie uit het brede programma. Het gaat niet ten koste van projecten waar we mee bezig zijn. Dit gaat over het totaal dat we beschikbaar hebben vanuit Mobiliteit. Het is de bedoeling dat we deze periode nog met een structurele oplossing gaan komen. Dan komen we met een voordracht naar u toe om uiteindelijk duurzaamheid voor de lange termijn structureel te kunnen dekken.

1085

Biodiversiteit is wat anders. Daar heeft u ook een besluit over genomen. Daarvoor zijn al middelen gereserveerd. Die zijn bij de coalitieonderhandelingen beschikbaar gesteld. Het gaat om € 500.000 per jaar. Dat gaat over de manier van onderhoud. De manier van maaien, zoals het 'beroemde' sinusmaaien, het aanleggen van houtwallen. Hoe zorgen we ervoor dat we met een andere manier van onderhoud de biodiversiteit kunnen verbeteren. Dat zijn wel twee totaal verschillende dingen. We hebben het zwerfafval en het niveau van onderhoud gekoppeld aan het onderhoud van de wegen. Dat halen we ook op dit moment. Dat gebeurt overigens door een

1095

visuele inspectie. Op basis van de kaders die er zijn wordt gekeken of het onderhoud door de gebiedsbeheerder voldoet. Dat is een visuele inspectie. Ik heb niet het idee, en dan richt ik me tot de heer Steeman van D66, dat we daar de laatste tijd hoge ambities hebben geformuleerd. We hebben een bepaalde ambitieniveau bij het vorige NIKG vastgesteld. Dat hanteren we ook. Willen we het zwerfafval naar het hoogste niveau hebben, zo staat het ook in het NIKG vermeld, dan zou dat € 700.000 per jaar structureel kosten. Daar kiezen wij op dit moment niet voor. Daarom begrijp ik ook wel de motie van de PvdD. Ik heb ook het idee, gelet op de geluiden in de

1100

- 1105 commissie, dat er breed draagvlak is om uiteindelijk het niveau van het zwerfafval op B-niveau te krijgen. Ik zou alleen de PvdD willen vragen om deze motie voorlopig even in te trekken en aan te houden. U vraagt namelijk die € 130.000 via de herschikking vanuit het gebiedsbeheer te financieren. Dat betekent automatisch dat we keuzes moeten maken. Dat gaat dan ten koste van andere belangrijke zaken. Ik denk dat het goed is, en dat bedoelde ik net ook, dat we daarover
- 1110 een inhoudelijk goede discussie met elkaar voeren. Ik begrijp de wens en ik wil ook dat goed voorbereiden. Wat is dan niveau B? Als we het over de oevers hebben dan zijn we als provincie verantwoordelijk voor een meter vanaf het water. als daarachter weilanden of andere gebieden zijn dan is dat een andere verantwoordelijkheid. Zwerfafval verplaatst zich. U zei dat al. We moeten even goed in beeld brengen wat niveau B betekent. Dat brengen we in beeld voor u.
- 1115 Wat zijn dan de keuzes voor die herschikking? Zodat we een goede afweging kunnen maken van hoe we dat gaan organiseren met elkaar. Ik begrijp de wens. Ik wil er graag aan meewerken, maar ik zou dat wel graag willen voorbereiden.

De **VOORZITTER**: Er is een interruptie door de heer Hollebeek.

- 1120 De heer **HOLLEBEEK** (PvdD): Ik wil de gedeputeerde eerst even zijn verhaal laten afmaken.

De **VOORZITTER**: Ik dacht dat hij een punt zette.

- 1125 De heer **HOLLEBEEK**: Er is een beetje onduidelijkheid. De motie beoogt inderdaad om bij een volgende begrotingswijziging met een voorstel te komen. Ik kan me volledig in deze reactie vinden. Ik wil nog even aantekenen dat de eerste meter wel van belang is. Van daaruit waait het afval juist verder de sloot in. Laat ik het even heel plat zeggen. Als de gedeputeerde het zo stelt, dan ben ik best bereik om de motie aan te houden. Maar nogmaals, het is ook niet de bedoeling
- 1130 dat we nu op stel en sprong zeggen: We gaan hier geld vandaan halen en het daarin stoppen. We willen dat richting de eerste begrotingswijziging meenemen.

De **VOORZITTER**: Ik stel voor dat we nog even luisteren naar de gedeputeerde of hij dat kan uitleggen.

- 1135 Gedeputeerde **OLTHOF**: Het punt van die meter was ook niet bedoeld om de motie daarmee te weerleggen. Absoluut niet. Nogmaals, ik heb aangegeven dat ik begrijp wat de wens is. U geeft aan in de motie om die herschikking te effectueren bij de eerste begrotingswijziging. Voor die eerste begrotingswijziging zal moeten worden bekeken wat er te herschikken valt. Stel dat ik zeg
- 1140 dat we het ten koste van biodiversiteit doen, dan krijgen we vervolgens een motie die oproept om de biodiversiteit op te gaan hogen. We moeten er inhoudelijk goed met elkaar over praten wat dat betekent. Als u de motie wilt intrekken dan beloof ik u ook dat ik met een notitie daarover kom, die we met elkaar kunnen bespreken.

- 1145 De **VOORZITTER**: Meneer Hollebeek, wilt u daar nog op reageren?

De heer **HOLLEBEEK** (PvdD): Ja. Ik kies ervoor om de motie aan te houden en dan in het vervolg, als er een voorstel van de gedeputeerde komt, te kijken hoe de zaken er dan voorstaan. Als de gedeputeerde mij dat toestaat.

1150

De **VOORZITTER**: Dan is bij deze uw motie 186 aangehouden. Dan gaan we verder met het betoog van de heer Olthof.

1155

Gedeputeerde **OLTHOF**: Dan kom ik bij de fietspaden. Ik merk dat de fietspaden alle aandacht hebben. Dat merk ik niet alleen bij u in de Staten, maar dat merk ik ook in de gesprekken die ik heb in de PVVB's of bij het RMP in de regio. Fietspaden en de kwaliteit daarvan hebben echt alle aandacht. Ik begrijp ook wel de motie van D66. Overigens zegt het kwaliteitsniveau niet per se iets over de veiligheid. De veiligheid mag nooit in het geding zijn. Als de veiligheid in het geding is dan zullen we sowieso maatregelen moeten gaan treffen. Het is goed om met elkaar te kijken, met alle verschillende fietssoorten die er tegenwoordig zijn, van de speed pedelec, de elektrische fiets, de gewone fiets en de bakfiets, of de huidige fietspaden volstaan en of ze voldoen. In andere provincies zijn er pilots om te kijken hoe dat op een andere manier kan worden gefaciliteerd. Ik denk dat het goed is dat we die integrale discussie met elkaar ook gaan voeren in het eerste kwartaal van 2021. Daar zullen we uiteindelijk de betekenis van het kwaliteitsniveau onderdeel van maken. Over de motie, zoals die nu voorligt en de vertaling die ik eraan geef, kan ik positief zijn.

1160

1165

Dat waren alle opmerkingen.

1170

De **VOORZITTER**: Zeer uitvoerig. Dan kijken we of er behoefte is aan een tweede termijn bij de Statenleden. Als er wel behoefte is dan wil ik u verzoeken om u te melden middels het 'handje'. Ik zie mevrouw Kuiper van het CDA. Het woord is aan u voor de tweede termijn.

1175

Mevrouw **KUIPER** (CDA): Ik wil nog even kort reageren op wat gezegd is over dat zwerfvuil. Eigenlijk zouden we bij de basis moeten starten en moeten zorgen dat mensen het zwerfvuil niet overal maar rond gooien. Als we wat aan educatie en gedragsbeïnvloeding zouden kunnen doen, dan zou dat misschien het hele probleem een stuk minder maken. Dat wilde ik nog even toevoegen.

1180

De **VOORZITTER**: Volgens mij een goede en wijze toevoeging. Dank u wel. Ik zie verder geen behoefte voor een tweede termijn. Ik kijk even of gedeputeerde Olthof nog wil reageren op de laatste reactie van mevrouw Kuiper.

1185

Gedeputeerde **OLTHOF**: Heel kort. Mevrouw Kuiper heeft natuurlijk een heel terecht punt. Het begint natuurlijk bij het gedrag van mensen. Dat geldt voor veel punten als het gaat over het beleid dat we maken. Het begint heel vaak bij gedrag. Als we in staat zouden zijn om het gedrag van mensen te veranderen dan zouden we een heleboel kosten niet hoeven te maken.

De **VOORZITTER**: Geheel met u eens. Dan gaan we nu over tot de stemming. We hebben een motie. Dat is motie 187. En we hebben voordracht 56. Dat is Nota Infrastructurele

- 1190 Kapitaalgoederen (NIKG) 2020-2023. We kunnen gelijk doorgaan met de stemming. Dat is positief.
- Mevrouw **KOCKEN** (GL): GroenLinks zal voor motie 187 stemmen. GroenLinks zal ook voor voordracht 56 NIKG stemmen.
- 1195 - De heer **VAN DER MAAS** (VVD): De VVD zal voor motie 187 en voor voordracht 56 NIKG stemmen.
- Mevrouw **STRENS** (D66): D66 zal voor motie 187 stemmen, net als voor het NIKG.
  - De heer **HEIJNEN** (CDA): Het CDA stemt voor motie 187 en voor voordracht 56 NIKG.
  - De heer **DESSING** (FvD): FvD stemt voor motie 187 en eveneens voor voordracht 56 NIKG.
- 1200 - De heer **VOSKUIL** (PvdA): De PvdA stemt voor motie 187 en voor het NIKG voordracht 56.
- De heer **ZOON** (PvdD): De PvdD stemt voor motie 187 en voor de NIKG, voordracht 56.
  - De heer **KLEIN** (CU): De CU zal voor motie 187 en voor voordracht 56 NIKG stemmen.
  - De heer **SMALING** (SP): De SP is voor motie 187 en voor voordracht 56 NIKG.
  - De heer **DEEN** (PVV): De PVV stemt tegen motie 187 en voor de NIKG, voordracht 56.
- 1205 - De heer **BALJEU** (Fractie Baljeu): Fractie Baljeu stemt voor motie 187 en voor voordracht 56, NIKG.

De **VOORZITTER**: Mevrouw Van Soest (50PLUS/PvdO) heeft de vergadering al eerder verlaten, dus die stemt niet meer mee.

- 1210 De peiling geeft de volgende uitslag. Motie 187 'Optimaal onderhouden snelfietsroute' is met 50 stemmen voor en 3 stemmen tegen aangenomen. De voordracht 56, het NIKG, is unaniem door de Staten aangenomen. Ook hier de felicitaties aan de heer Olthof en Gedeputeerde Staten.

- Ik stel voor dat we nu even tien minuten pauzeren, zodat alle Statenleden, en ook wij hier achter
- 1215 de tafel, even de benen kunnen strekken. Dan zie ik u graag om vijf voor drie weer terug.

*Schorsing 14:42 – 14:55 uur*

## 12. Programma Natuurontwikkeling (PNO) 2021-2025

### 1220 Voordracht 57

- De **VOORZITTER**: Het Programma Natuurontwikkeling ofwel het PNO 2021 tot 2025. Wederom gaan we hier straks een peiling doen van de moties, amendementen en de voordracht zelf, via de fractievoorzitters. De sprekers die zich voor agendapunt 12, het PNO, hebben aangemeld zijn de
- 1225 heer Zoon PvdD, mevrouw Strens D66, de heer De Wit van de VVD, de heer Leerink van de PvdA, mevrouw Bezaan van de PVV, de heer Cardol van GL, de heer Smaling van de SP, de heer Klein van CU, mevrouw Koning van het CDA en de heer Mantel van FvD. Dan wil ik heer Zoon van PvdD verzoeken om het 'handje 'aan te klikken. Dan geef ik de heer Zoon als eerste in de eerste termijn het woord.

- 1230 De heer **ZOON** (PvdD): Ik was in de commissie misschien een beetje zuur met mijn opmerking dat de trekker weer wint van de natuur. Ik wil ook eens kijken hoe het glas halfvol kan zijn. Wat

halfvol is, is denk ik echt wel zo een regiebureau, dat is opgezet door de gedeputeerde. Ik denk dat het wel heel mooi is. Die zijn nu acht maanden bezig en dat betekent dat ze best wel zicht  
1235 moeten hebben op het totale NNN-gebied wat neergezet moet gaan worden. Ik zie dat niet terug in het PNO-advies. Het kijkt vooral een stukje vooruit, naar welke plannen er allemaal zijn, maar het heeft niet een totaalbeeld van de hoeveelheid NNN er nu totaal aangelegd zou moeten worden. Dat zou wel helpen. Dat geeft een stukje duidelijkheid ook naar de boeren en naar de  
1240 grond die aangeschaft en omgezet moet gaan worden richting NNN. Ik vraag me af hoe de gedeputeerde daarin zit. Gaat er inderdaad zo een totaalplan komen? Verder is de natuur als een soort ui. Het is een Natura 2000 gebied. Dat wordt omgrenst door NNN. NNN zijn de verbindingen tussen Natura 2000 gebieden. Vervolgens is de rest dan natuur inclusief. Dat staat ook zo in de Omgevingsvisie van Noord-Holland 2050. Ik ga ervan uit, maar ook daar kan de  
1245 gedeputeerde vast iets meer over zeggen, dat er ook daadwerkelijk die samenhang in het Masterplan biodiversiteit gaat komen dat we later nog gaan krijgen. Verder is het dubbelzinnig wat ik aan signalen hoor. Aan de ene kant hoor ik dat 2027 niet haalbaar is. Anderzijds lees ik in het PNO dat het in 2027 wel afgerond kan zijn, als we sterker gaan sturen. Als we dan sterker moeten gaan sturen, dan vraag ik me af hoe? Ik zou heel graag sterker willen gaan sturen, ook omdat we die afspraak hebben gemaakt met het Rijk in het Natuurpact.  
1250 Tot zover. Ik ben benieuwd naar de beantwoording.

De **VOORZITTER**: Mevrouw Strens, wilt u op het 'handje' drukken? Dan laat ik u nu in de vergadering.

1255 Mevrouw **STRENS** (D66): Natuur is van grote waarde. Veel mensen genieten van natuur en vinden het een ideale plek om te sporten en te ontspannen. Daarnaast is natuur cruciaal voor ons leven op aarde. Ze zorgt voor een gezonde bodem, zodat we ons voedsel kunnen produceren, vertraagt de klimaatverandering door CO2 op te nemen en biedt aan diverse soorten de noodzakelijke habitat. De huidige stikstofcrisis maakt pijnlijk duidelijk dat de natuur, samenleving en economie  
1260 niet meer in harmonie met elkaar zijn. Investeren in de natuur is nog nooit zo belangrijk geweest. D66 is dan ook heel blij dat dit college serieus werk maakt van het afronden van het Natuurnetwerk Nederland. Een van de belangrijkste doelstellingen uit het voorliggende PNO. Het opzetten van een regiebureau dat strakker gaat sturen op de realisatie, vinden wij positief. Ook de mogelijkheid om te verwerven met een volledige schadeloosstelling kan zeker op onze steun  
1265 rekenen. Daarnaast is de planologische bescherming goed geborgd in de onlangs vastgestelde Omgevingsverordening. Kortom, er worden hele goede stappen gezet. In de commissie hebben wij het debat gevoerd over het aantal hectares dat deze collegeperiode gerealiseerd kan worden. De verwachting is dat dit nu uit zal komen rond 1750 hectare. Dat is minder dan de 3000 hectare die we in het coalitieakkoord hebben afgesproken. Natuurlijk was dit feit ook voor D66 in eerste  
1270 instantie een teleurstelling. Het college heeft met het opstellen van de NNN Realisatiestrategie helder inzicht geboden in de opgave en het realistische realisatietempo. Meer geld of meer capaciteit zorgt er op dit moment niet voor dat het tempo op korte termijn substantieel omhoog gaat. Tijd is met name de bottleneck. Het is voor D66 van groot belang dat het einddoel, namelijk het totale afronden van het NNN in 2027 haalbaar blijft. Kan de gedeputeerde nogmaals  
1275 bevestigen dat dit het uitgangspunt is bij de verdere uitvoering van het programma? Kan de

gedeputeerde toezeggen dat zij alle informatie die wij als Provinciale Staten nodig hebben om straks te controleren of dit einddoel ook haalbaar en realistisch blijft, op zal nemen in het uitvoeringsplan NNN? Naast kwantiteit gaat het natuurlijk ook vooral om de kwaliteit van de natuur die wordt gerealiseerd. Ook in de commissie hebben we daar over gesproken. Als D66 hebben we gevraagd wanneer een gebied als gerealiseerd op de kaart wordt aangemerkt. Het gebied moet ingericht zijn en overgedragen voor beheer, was het antwoord. Voor nieuw aan te leggen NNN-gebieden is dat natuurlijk goed mogelijk. Voor gebieden binnen de NNN, die in pacht worden uitgegeven en waar gebruiksvoorwaarden gelden, hebben wij wel nog twijfels. Zeker als deze gebieden bijvoorbeeld eerste een agrarische functie hadden. Kan de gedeputeerde toelichten hoe zij op deze terreinen borgt dat de NNN-doelstellingen worden gehaald en daarbij dan dus ook de gewenste natuurkwaliteit wordt gerealiseerd?

2020 is het laatste jaar waarin wij PNO in deze vorm zullen bespreken. Volgend jaar wordt het PNO omgevormd tot het Uitvoeringsplan NNN. De overige beschrijving van de beleidsinstrumenten zal onderdeel zijn van het Masterplan Biodiversiteit. Ik wil graag afsluiten met een oproep aan het college om te zorgen voor integraliteit in het natuurbeleid. Maak geen losse plannen, maar zorg dat ze in samenhang worden opgesteld en elkaar aanvullen. Zoals ik al in mijn inleiding zei: Investeren in natuur is nu belangrijker dan ooit.

De **VOORZITTER**: Dan ga ik het woord geven aan de heer De Wit van de VVD.

De heer **DE WIT** (VVD): Voor ons ligt het Programma Natuurontwikkeling, waarin gewerkt wordt aan een krachtige en robuuste natuur, omdat we uiteindelijk goed met onze leefomgeving wensen om te gaan en bovendien sterk afhankelijk zijn van wat de natuur ons geeft voor de stand van ons leven. De coronacrisis heeft ons bovendien laten zien hoe belangrijk het voor mensen is om natuur dichtbij te hebben, als onderdeel van hun ontspanningsmogelijkheden. Wie heeft er niet de wandelschoenen aangedaan, de afgelopen tijd, als welkome onderbreking van het vele thuis werken om als alternatief voor een druk weekend maar allerhande actief te zijn? Even een frisse neus halen. De VVD vindt dan ook dat de provincie een verantwoordelijkheid heeft om sterke en toegankelijke natuur te waarborgen voor onze inwoners. De VVD beseft dat natuurontwikkeling niet zonder slag of stoot zal gaan, zowel bij de aanleg als in onderhoud. Voor de VVD staat voorop dat natuurorganisaties, recreatieschappen, particulieren en de agrarische sectoren samenwerken. Landbouw en natuur zijn immers sterk met elkaar verweven en bovendien draagt de landbouw direct bij aan de landschapsbeleving van onze inwoners. Van een beleving kun je echter niet eten. De kern van natuurbeleid moet, wat de VVD betreft, dan ook zijn om die samenwerking mogelijk te maken. Het PNO heeft hiervoor mogelijkheden, bijvoorbeeld de drie NNN-pilots die nu lopen. De VVD zal het natuurbeleid daarop blijven beoordelen. Daarnaast laat de stikstofcrisis zien hoe belangrijk het is om te investeren in sterke natuur. De VVD vindt dan ook dat de kern van de oplossing van dat probleem in de natuur ligt. Aanleg van nieuwe natuur, volgens de NNN Realisatiestrategie en krachtig natuurbeheer gaan hand in hand. Licht bezorgd zijn wij over de focus. Ga niet alleen niet alleen maar natuur aanleggen, maar zorg ook voor goed onderhoud. Daarover moet je nu al nadenken. De VVD rekent er immers op dat we met zo weinig mogelijk middelen zoveel mogelijk sterke natuur kunnen creëren en zo ons geld

efficiënt inzetten. Wij vinden dat de NNN Realisatiestrategie in dat kader nog een nadere uitwerking verdient. Kan het college ons dat toezeggen?

- 1320 Ik rond af en ik verwijs ook naar mijn inbreng eerder gedaan in de commissievergadering. Een punt wil ik hier nog specifiek uitleggen. Dat gaat over de zorgvuldigheid van het uitvoeren van de NNN Realisatiestrategie. Er is nu tijd om met boeren in gesprek te gaan over de natuurdoelen en de manier hoe die gehaald kunnen worden. Onze oproep is om die tijd goed te benutten. De VVD is blij dat de provincie op basis van vrijwilligheid de gesprekken met de boeren aangaat. Onze
- 1325 oproep is dan ook om dat goed te doen. Ga naar die keukentafel. We zullen er bij het college op toezien dat er zeer terughoudend omgegaan zal worden met het daadwerkelijk onteigenen van boeren, slechts als uiterste noodmaatregel om de gemaakte natuurafspraken na te komen. Dat betekent dus dat alle andere mogelijke instrumenten eerst onderzocht moeten worden. Immers, er staan hier meerdere belangen op het spel. Niet alleen de aanleg en het onderhoud van sterke
- 1330 natuur, maar ook het waarborgen van een van onze meest vitale economische sectoren, die goed is voor 8% van de werkgelegenheid.

De **VOORZITTER**: U heeft een interruptie van de heer Smaling van de SP.

- 1335 De heer **SMALING** (SP): Ik zou de heer De Wit willen vragen. Ik ben enthousiast over zijn betoog, maar de VVD staat dan ook bekend als een partij die houdt van landbouw, kassen, bloembollenvelden en van wegen met name ook. De VVD houdt ook van festivals, noem maar op. Alles waar je vierkante meters aan kan besteden, daar houdt de VVD van. Gaat het wel lukken dan met die natuur, als je die andere dingen ook allemaal zo belangrijk vindt?

- 1340 De heer **DE WIT** (VVD): Het zijn uiteindelijk allemaal keuzes in de ruimte die we met elkaar moeten maken. Ik denk dat de Realisatiestrategie voor NNN daarvoor een heel duidelijk proces neerlegt. Die keuzes zijn ook al veel eerder gemaakt. Ik denk dat het in de uitvoering invulling geeft aan de eerder gemaakte keuze. Ik denk zeker dat het kan. Niet alleen maar omdat de VVD
- 1345 fan is van een weg, een festival of bloembollen. Uiteindelijk betekent het ook dat het allemaal puzzelstukjes zijn, die bijdragen aan onze welvaart en ons welzijn. Daar is de VVD met name een groot fan van. Wij denken dat het zeker kan, gegeven de natuurambitie die er ligt.

- De heer **SMALING** (SP): Daar ben ik blij om. Ik zou dan ook nog willen vragen. De heer De Wit sprak net over de randvoorwaarden die de VVD stelt aan onze eigen ding. Dat snap ik wel. Zou dat betekenen dat, mochten er boeren zijn die 'de hakken in het veen zetten', dit voor de VVD dan gewoon een no go is? Of moet het instrument voor onteigening toch gewoon
- 1350 noodzakelijkerwijs hieraan worden gekoppeld?

- 1355 De heer **DE WIT** (VVD): Ik heb net proberen te zeggen dat de VVD voorstander is van het pakket aan instrumenten zoals dat er nu ligt. Dat is ook de inleg geweest, die we in de commissie hebben gedaan. Waarbij we wel de verwachting hebben dat een van de instrumenten in het pakket, namelijk de onteigening, zoals die ook voor infrastructuurprojecten wordt gehanteerd, echt als uiterste maatregel wordt ingezet en als de doelen niet gehaald kunnen worden zonder.



1360 OP die manier kijken wij naar dat instrument en daar zullen we het college ook in uitvoering op beoordelen.

De **VOORZITTER**: Ook mevrouw Strens van D66 heeft een interruptie.

1365 Mevrouw **STRENS** (D66): Ik ben heel blij om te horen dat collega De Wit een gloedvol betoog houdt voor natuur. Blij ook om te horen dat de VVD die noodzaak ook ziet. Aan het einde van uw betoog riep u op om met name ook tijd te nemen om een zorgvuldig proces te voeren. Daarover heb ik wel een vraag. Is de heer De Wit het met mij eens dat het einddoel, te weten het totaal realiseren van de NNN in 2027 ook voor hem niet ter discussie staat?

1370

De heer **DE WIT** (VVD): Het einddoel is wat de VVD betreft volstrekt helder. Dat is het al jaren. Daar staat ook een handtekening onder. Daar ga ik op geen enkele manier afbreuk aan doen.

De **VOORZITTER**: Meneer De Wit vervolgt u uw betoog.

1375

De heer **DE WIT** (VVD): Dat zal ik doen. Dat doe ik met mijn afsluitende woorden. Dat is dat we al deze instrumenten willen inzetten voor het realiseren van die sterke en toegankelijke natuur, waar onze inwoners de nodige ontspanning kunnen vinden, ten tijde van crisis. Dat we tegelijkertijd wel waarborgen dat er ook in een volgende crisis genoeg geld is om dit allemaal te kunnen betalen. Dat is de kern van mijn betoog. Daar wil het graag bij laten.

1380

De **VOORZITTER**: Dan verzoek ik de heer Leerink van de PvdA om zich te melden.

1385

De heer **LEERINK** (PvdA): Er is al veel gezegd over de natuur en het belang van natuur. Het is prettig om te merken dat het op een breed draagvlak kan rekenen. Dat is in het verleden ook weleens anders geweest. Fijn dat er zo een breed draagvlak is om er met elkaar naar te kijken. We hebben er in de commissie al het nodige over gewisseld. Ik heb niet de behoefte om dat allemaal weer over te doen. Ik wil twee opmerkingen namens de PvdA maken. De eerste opmerking gaat over het realiseren van het nieuwe NNN. Het moge duidelijk zijn dat ook wij het behalen van die doelen in uiterlijk 2027 erg belangrijk vinden. We hadden het liefst gezien dat de 3000 hectare die we voor deze periode op de rol hadden staan, ook echt gerealiseerd hadden kunnen worden. Dat blijkt niet te kunnen. Dat is geen kwestie van geld of het ontbreken van politieke wil. Er wordt op dit moment keihard gewerkt om die versnelling tot stand te brengen. Uiteindelijk duurt het gewoon langer om het zorgvuldig voor elkaar te krijgen. Als het einddoel dan maar gehaald wordt. Dan kunnen we daar op zich mee leven. Je kunt tenslotte niet meer doen dan het maximale. Een waarschuwing is daar nog wel op zijn plek. Snelheid is belangrijk, maar kwaliteit is minstens even belangrijk. Ik zeg dat ook met het oog op de grenscorrecties, waar het college nog wat van verwacht, als het gaat om het sneller realiseren van het aantal hectare. Wat ons betreft zijn grenscorrecties prima, maar alleen dan als het geheel er kwalitatief beter van wordt. Mijn tweede opmerking gaat over de integraliteit. Dat is ook al vaker gezegd. De gebiedsgerichte aanpak in het Programma Natuurontwikkeling heeft natuurlijk alles te maken met de bodemdaling, met de bossenstrategie, de stikstofaanpak et cetera. Wij komen binnenkort

1390

1395

1400

in de commissie over die gebiedsgerichte aanpak weer verder te spreken. Dat is goed. Wat mij fractie betreft moeten de Staten en Gedeputeerde Staten elkaar hier nog wel vinden. Dan niet zozeer als het gaat om het feit dat die gebiedsgerichte aanpak noodzakelijk is, maar wel over de manier van inrichten en hoe we met elkaar heldere doelen aan die gebiedsgerichte aanpak verbinden, waar Gedeputeerde Staten op kunnen sturen en waar Provinciale Staten het college aan kunnen houden en op kunnen beoordelen. Zoals gezegd, dat is later. Voor nu kunnen we instemmen met het Programma Natuurontwikkeling zoals het nu voorligt.

De **VOORZITTER**: Dan gaan we nu naar mevrouw Bezaan van de PVV.

Mevrouw **BEZAAN** (PVV): Zoals al eerder gezegd bespreken we vandaag het Programma Natuurontwikkeling 2021-2025. De ambities van het PNO liegen er niet om. Zo stelt het college dat de afronding van het Natuurnetwerk in 2027 alleen kan door sterker te sturen dan voorheen het geval was. Concreet betekent dit onder andere een grotere inzet op de verwerving van gronden. Om de NNN doelstelling in 2027 te realiseren moet nog 5400 tot 5000 hectare aan gronden worden gerealiseerd. Veel van deze hectaren zullen worden ingevuld door landbouwgrond. Zoals mijn collega al aangaf tijdens de commissievergadering is het voor de PVV onaanvaardbaar. De Noord-Hollandse economie verdient veel aan de export van landbouwproducten en het is onverstandig om een voedselvoorziening in te krimpen. Bij de verwerving van gronden wordt gestreefd naar volledige schadeloosstelling en zal het onteigeningsinstrument pas als laatste redmiddel worden ingezet. Zoals verleden jaar al aangegeven is het voor de PVV onbespreekbaar dat een zeer ingrijpend instrument als onteigening in dezen wordt ingezet. Vaak gaat het om prachtige familiebedrijven die veel boeren voor hun nageslacht willen behouden. Kan de gedeputeerde nogmaals duidelijk aangeven wat er gebeurt met de gronden van boeren die duidelijk aangeven geen enkele belangstelling te hebben om gronden te verkopen? Leidt dit dan automatisch tot het laatste redmiddel, de onteigening van hun gronden? Graag een reactie van de gedeputeerde. Onze fractie is bovendien van mening dat de vele miljoenen euro's belastinggeld beter kunnen worden besteed. We hebben immers te maken met een economisch ondermijnende coronacrisis en een gigantische woningnood. De juiste prioriteiten moeten nu gesteld worden. Er groeien, voor zover de PVV weet, geen geldbomen op het land.

Is het allemaal kommer en kwel? Nee, zeker niet. Hoewel onze fractie heel kritisch is op de voorliggende voordracht bevat het PNO ook goede zaken. Wat de PVV kan ondersteunen is dat het maaibeheer wordt aangepast, waardoor op de Assendelver Zeedijk gedurende het hele seizoen bloeiende planten beschikbaar zijn. Dit heeft meerwaarde voor insecten en daarmee ook voor andere soorten.

In een notendop is de visie van onze fractie: Beheer goed wat er is, maar verwerf niets nieuws. Aangezien het laatste juist wordt versneld, zult u begrijpen dat onze fractie niet voor deze voordracht kan stemmen.

De **VOORZITTER**: Ik zie twee interrupties. Het woord is aan de heer Smaling van de SP.

- 1445 De heer **SMALING** (SP): Mevrouw Bezaan is een goede spreekster. Een ding viel me op. Zij stelt dat we de voedselvoorziening in de provincie terugbrengen als we landbouw door natuur gaan vervangen. Dat lijkt me een beetje een flutargument, eerlijk gezegd. We eten toch niet alleen Noord-Hollandse producten in deze provincie?
- 1450 Mevrouw **BEZAAN** (PVV): Gelukkig eten we niet alleen Noord-Hollandse producten. Het werd al eerder gezegd in een ander kader. Het is een kwestie van keuzes maken. Waarschijnlijk maakt de PVV in dezen een andere keuze dan uw partij.

De **VOORZITTER**: Dan ga ik nu wel het woord geven aan de heer Cardol van GL.

- 1455 De heer **CARDOL** (GL): Alle mooie woorden ten spijt, het gaat niet goed met onze natuur. 80% van de Europese natuurgebieden is er matig tot slecht aan toe. Een derde van de planten- en diersoorten gaat achteruit. Gelukkig zetten we met deze coalitie wel stappen vooruit, al gaat het niet snel. We hebben moeten inleveren op onze ambities voor uitbreiding van het NNN. Dat doet pijn. We zijn wel blij met de Realisatiestrategie. Voor het eerst is er een concreet en uitgewerkt plan voor voltooiing, met de toezegging voor een aanzienlijke, extra financiële impuls via de eerste begrotingswijziging. GL heeft er hard voor geknokt en we staan klaar om opnieuw te vechten voor extra inzet en middelen als dat nodig zal blijken. Verwerving en inrichting van NNN kost tijd. We zetten nu ook eigen pachtgronden in. Wat ons nog zorgen baart is de kwaliteit van
- 1460 de nieuwe natuur. Worden er ook garanties ingebouwd voor een NNN waardige natuur? Zijn er voldoende middelen voor inrichting en beheer? Komen de pachtgronden ook terecht bij de beste beheerders? Ik herinner graag nog even aan de afspraak om in de commissie terug te komen op het pachtbeleid.
- Voor vergroting van biodiversiteit hebben we niet genoeg aan natuurgebieden. GL ziet
- 1470 reikhalzend uit naar de Voedselvisie en het Masterplan Biodiversiteit. We hebben vele opgaven voor het landelijk gebied waaronder klimaat, bodemdaling en transitie van de landbouw, perspectief voor de boeren en een nieuwe relatie tussen stad en platteland. Extra middelen voor deze uitdagingen bieden ook kansen voor natuur. Laten we wel oppassen dat die middelen ook op de juiste plek terecht komen. Welkom terug in de gebiedsgerichte aanpak. GL heeft al vaker
- 1475 gezegd dat het te traag gaat. Wat stikstof betreft is het pijnlijk om te zien hoe de regering worstelt en eigenlijk niet bovenkomt. Inmiddels naderen de verkiezingen, mogelijk gevolgd door een langdurige formatie. We zijn dus zo een jaar verder. Het mag niet zo zijn dat wij al die tijd in Noord-Holland op onze handen blijven zitten. De gedeputeerde belooft tempo te maken, maar dat gaat tot nu toe wel met kleine en weifelende stapjes.
- 1480 Tot slot. Het wordt tijd om te oogsten. We rekenen erop dat dit college komend jaar en de jaren daarna doorpakt, zeker als we straks nieuw beleid hebben voor landbouw en biodiversiteit. Het worden nog spannende tijden.

De **VOORZITTER**: Dan geef ik het woord aan de heer Smaling van de SP.

- 1485 De heer **SMALING** (SP): Complimenten aan Gedeputeerde Staten voor het programma. Noord-Holland is een dichtbevolkte provincie met allerlei doelen en bestemming voor alle vierkante

1490 meters. De natuur hangt er vaak een beetje als laatste doel bij. Dat gaan we hopelijk straks door middel van een amendement nog proberen om te draaien. We hebben besloten dat natuur een groot openbaar belang dient. We zullen een amendement toedienen wat dat toevoegt aan het voorgenomen besluit.

1495 De heer Cardol zei het ook al. Biodiversiteit en natuur staan onder druk. Het Europees Milieu agentschap bracht pas weer een staat van de natuur uit. Dat ziet er niet vrolijk uit. Het is duidelijk dat de klus aanzienlijk is en dat we in Noord-Holland ook aan de bak moeten. Het is jammer dat we het NNN niet af krijgen in de tijd die er aanvankelijk voor stond. We willen wel graag horen van de gedeputeerde hoe zij die marsroute van nu tot 2027 voor zich ziet. 5600 hectare is toch bijna de afmeting van Schermer. Dat is dus een aanzienlijke klus. Het laaghangende fruit is al lang geplukt. Richting die 5600 hectaren gaat dat fruit steeds verder naar boven hangen. Dan wordt het op enig moment dus de vraag of je met alle boeren en

1500 grondbezitters, die mee zouden kunnen werken aan een herverkaveling, dan niet achterblijft met al diegenen die de hakken in het zand of in het veen zetten en die je dan toch misschien moet onteigenen. Er moet wel duidelijkheid over zijn, of dat planologische instrument wordt ingezet als de nood daar is. Ik hoop natuurlijk dat het niet hoeft, maar we wensen de gedeputeerde veel succes bij het bereiken van het voltooiën van de NNN.

1505 Het amendement gaat over beslispoint 2 van het voorgenomen besluit. Daar willen we graag een stukje tekst toevoegen aan beslispoint 2. Achter het woord 'vast te stellen', willen wij toevoegen: "dit aan te passen aan het vastgestelde in de Omgevingsverordening Noord-Holland 2020 en daarbij in alle gevallen rekening te houden met het feit dat natuur in de Omgevingsverordening Noord-Holland 2020 is aangemerkt als groot openbaar belang."

1510 Dat was het.

#### **Amendement 54/16112020**

1515 *Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 16 november 2020, besprekend het Programma Natuurontwikkeling (PNO) 2021-2025 (VD-57)*

*Besluiten achter de huidige tekst van beslispoint 2 van het te nemen besluit de volgende tekst toe te voegen:*

- ...., dit aan te passen aan het vastgestelde in de Omgevingsverordening NH2020 en daarbij in alle gevallen rekening te houden met het feit dat natuur in de Omgevingsverordening NH2020 is aangemerkt als Groot Openbaar Belang

*zodat beslispoint 2 zal luiden:*

- 2. Het Programma Natuurontwikkeling 2021-2025 en het daarin opgenomen Natuurbeheerplan 2021, vast te stellen, dit aan te passen aan het vastgestelde in de Omgevingsverordening NH2020 en daarbij in alle gevallen rekening te houden met het feit dat natuur in de Omgevingsverordening NH2020 is aangemerkt als Groot Openbaar Belang .

*Namens de fractie van de SP, Eric Smaling*

#### **Toelichting:**

*Ten tijde van het aanwijzen van de NNN- gebieden gold de PRV om te bepalen welke gebieden planologisch beschermd waren en welke ruimtelijke ontwikkelingen mogelijk waren.*

1530 *Gemeentelijke bestemmingsplannen mogen ook in de Omgevingsverordening NH2020 geen significant (negatief) effect hebben op de kenmerken, het oppervlak en de samenhang van het*

1535 *NNN. Door met amendement 37 natuur toe te voegen als Groot Openbaar Belang in de Omgevingsverordening NH2020, wordt het belang van natuur opgewaardeerd en dient natuur ook zwaarder te wegen als belangenafwegingen worden gemaakt tussen natuur en andere activiteiten van groot maatschappelijk belang. Omdat de Omgevingsverordening NH2020 reeds is vastgesteld en het PNO 2021-2025 nu (dus later) wordt vastgesteld, dient het PNO te worden aangepast aan de Omgevingsverordening NH2020.*

De **VOORZITTER**: Heeft u het amendement al gemaild? De griffie heeft nog niets ontvangen.

1540 De heer **SMALING** (SP): Dan geef ik dat onmiddellijk door.

De **VOORZITTER**: Prima, dus dan komen we daar straks nog even op terug. Dan geef ik het woord aan de heer Klein van de ChristenUnie.

1545 De heer **KLEIN** (CU): Natuurbeheer is net al uitgelicht door verschillende voorgaande sprekers. Het is een heel belangrijke taak van de provincie. Het is niet zonder uitdagingen en dan in het bijzonder het realiseren van het NNN. Het is toch een soort illustratie van hoe het gaat. De coalitie had daar heel erg enthousiaste ambities over opgenomen in het coalitieakkoord. 3000  
1550 hectare zou gerealiseerd worden. Al op het moment van schrijven hadden we ons kunnen realiseren dat het niet realistisch was. Op dit moment komt de coalitie daar op terug. Het is een goed advies om mee te geven om voortaan na te denken voordat je onhaalbare doelen opschrijft. Met betrekking tot dit programma hebben wij twee aandachtspunten. Ten eerste zijn we blij dat de ambitie om het NNN in 2027 gerealiseerd te hebben vast blijft staan. Die wordt ook herhaald.  
1555 We ondersteunen op zich de aanpak via het regiebureau, maar we willen wel de gedeputeerde vragen om ook regelmatig te laten zien hoe de planning en de verwachting van de ontwikkeling er richting 2027 uit ziet. Het tweede aandachtspunt betreft de rol van de boeren. Het agrarisch natuurbeheer zoals we dat kennen gaat na 2021 verdwijnen. Boeren zijn natuurlijk essentieel voor het beheren van de natuur. In het kader van het verkenningsjaar worden nu verschillende  
1560 manieren onderzocht om het halen van biodiversiteitsdoelen te combineren met agrarisch gebruik. We willen u daarbij vragen om de kennis, kunde, de ervaring en ook de motivatie van agrariërs ten volle te benutten. Het is echt een hartenkreet. Zorg ervoor dat er manieren komen waarop boeren die bij willen dragen aan een natuur inclusieve en kringlooplandbouw dat kunnen doen en ook een winstgevend bedrijf daarmee kunnen runnen.

1565 De **VOORZITTER**: Dan gaan we naar mevrouw Koning van het CDA.

Mevrouw **KONING** (CDA): Het CDA vindt het belangrijk dat er natuurgebieden zijn voor behoud van biodiversiteit ten dienste van de natuur en ten dienste van de mensen om tot rust te komen.  
1570 Vanuit het oogpunt van rentmeesterschap vinden wij het belangrijk dat de gebieden ook goed beheerd zullen worden. Het CDA is blij dat Gedeputeerde Staten voortvarend aan de slag zijn gegaan met de optimalisatie van de NNN gebieden. Dank dat u dat oppakt en dat intekening steeds beter aansluit bij de mogelijkheden in de praktijk. Complimenten hiervoor. Wij blijven tegen onteigening voor het NNN. Bij aanvang is beloofd dat realisatie op vrijwillige basis zou zijn.  
1575 Wij hebben ons akkoord verklaard met de totale omvang van het NNN onder die voorwaarde. Wij blijven openstaan voor het herbegrenzen, als op sommige plaatsen de huidige eigenaren willen

blijven zitten. Dan moet er naar een andere locatie worden gezocht die wel gerealiseerd kan worden. Verder blijven wij van mening dat inzet van agrarisch natuurbeheer binnen NNN moet kunnen. Dat gebeurt ook in andere provincies. Wij zijn blij dat Gedeputeerde Staten via de pilot nu de mogelijkheden tot voortzetting van agrarisch natuurbeheer binnen NNN verkennen. We hebben zorgen over het proces. We ontvangen signalen dat de instrumenten uit de pilots meer worden opgelegd dan uitgetest. Wij verzoeken Gedeputeerde Staten om dit verkenningsjaar goed te gebruiken, zodat echt bekeken zal worden waar aanpassingen van de instrumenten nodig zijn om de instrumenten goed inzetbaar te maken, zodat ze werkbaar zijn voor alle betrokkenen waaronder natuurbeheerders. Dat ze zullen leiden tot een goede realisatie van de natuur. In het natuur beheerplan dat voor ons ligt wordt voor het subsidiëren van agrarisch natuurbeheer binnen NNN nog steeds als einddatum 2021 vermeld. We hebben meermaals verzocht om die einddatum aan te passen. We zijn natuurlijk niet voor niets bezig met het verkenningsjaar in de pilots om agrarisch natuurbeheer binnen NNN te behouden. De pilots lopen langer door vanwege Covid. Daarnaast loopt de huidige subsidieregeling voor natuur- en landschapsbeheer de SVNL, die vanuit Brussel gesubsidieerd wordt en waaruit agrarisch natuurbeheer wordt betaald, ook een jaar langer door omdat het GLB een jaar langer doorloopt. Ik zie dat nog niet terug in de stukken. Op pagina 42 aangaande de financiering is de verlenging tot en met 2022 van het huidige GLB niet verwerkt en wordt er ook niets over vermeld in de tekst. We hebben het daar ook al over gehad in de commissie NLG. Wij wachten dus nog op aanpassingen van de tekst. Voor continuering van de subsidiebeschikking is het ontzettend belangrijk dat Gedeputeerde Staten de officiële stukken tijdig aanpast. Samen met de natuurbeheerders heeft de provincie een belang in het behalen van de beoogde natuurkwaliteit. Het kan toch niet zo zijn dat er in 2022 een gat ontstaat in het natuurbeheer? Dat is funest voor de natuur en voor de motivatie van de beheerders.

De **VOORZITTER**: Er is een interruptie door de heer Cardol van GL.

De heer **CARDOL** (GL): Hoorde ik mevrouw Koning nu zeggen dat zij de einddatum voor realisatie van de NNN van 2027 wil loslaten?

Mevrouw **KONING** (CDA): Nee, dat bedoel ik niet. Ik heb het over het agrarisch natuurbeheer binnen het NNN. Dat moet in 2022 doorlopen, gelijk met het doorlopen van het GLB. Dat is niet verwerkt op pagina 42 van de stukken. De realisatie van het gehele NNN gaat veel langer duren.

De **VOORZITTER**: Gaat u verder mevrouw Koning.

Mevrouw **KONING** (CDA): Het kan toch niet zo zijn dat er in 2022 een gat ontstaat in het natuurbeheer? Dat is funest voor de natuur en voor de motivatie van de beheerders. Nu de subsidieregeling vanuit Brussel een jaar langer doorloopt, moet dat bij de provincie ook goed verwerkt worden. We hebben als provincie een afspraak met Brussel waarin een bandbreedte is vermeld van het aantal hectare agrarisch natuurbeheer. Daarbij kunnen we de 1700 hectare uit het NNN niet missen. Wij vragen aan Gedeputeerde Staten een heldere en duidelijke toezegging dat zij de beschikbaarheid van de SVNL-subsidie in 2022 volgens het huidige GLB officieel gaan

- 1620 regelen en gaan aanpassen in de stukken en dit op korte termijn gaan communiceren richting Provinciale Staten, natuurbeheerders en andere betrokkenen. Wij horen graag van de gedeputeerde of ze dat nu kan toezeggen.
- Dan nog een inhoudelijke opmerking over de plannen. Het CDA krijgt signalen over de communicatie. De communicatie met grondeigenaren en inwoners moet verbeterd worden. Er is
- 1625 ontzettend veel weerstand en onduidelijkheid bij de huidige grondeigenaren, waaronder ook veel particulieren, die dreigen een deel van hun tuin te verliezen. Wij zijn daar bezorgd over en vinden ook dat hier onteigening geen goed instrument is. Wij willen meer flexibiliteit. Datzelfde geldt voor andere projecten. De communicatie en afstemming met grondeigenaren en omwonenden is vaak een probleem en moet verbeterd worden. Wij verzoeken Gedeputeerde Staten om bij alle
- 1630 projecten flexibiliteit te behouden en om tot goede afspraken te komen met de grondeigenaren en omwonenden. Als dat niet lukt dan moet worden gekeken naar alternatieven en andere mogelijkheden. Laten we met elkaar op een prettige, werkbare en natuurlijke manier natuur realiseren en onderhouden.
- 1635 De **VOORZITTER**: Dan geef ik het woord aan de heer Mantel van Forum voor Democratie.
- De heer **MANTEL** (FvD): Voor ons ligt het Programma Natuurontwikkeling. Tijdens de commissievergadering hebben we vooral over het NNN interessante discussies gehoord. Discussiepunt was niet zozeer de vraag op welke manier dit programma tot stand dient te
- 1640 komen maar de focus lag vooral op het aantal hectaren, dat volgens het coalitieakkoord nog verworven moet worden. Dat lijkt een hele opgave. De fractie van Forum voor Democratie vindt dat we ons niet moeten blindstaren op het behalen van de nodige hectaren, maar vooral moeten inzetten op goed en zorgvuldig beheer van de huidige hectaren. Zorg ervoor dat alle deelnemers met elkaar om tafel gaan en leg daar de focus op. De terrein beherende organisaties en de
- 1645 agrarische sector zouden daarbij goed met elkaar kunnen samenwerken. De agrarische sector voorziet ons van kwalitatief hoogwaardig voedsel, zorgt voor werkgelegenheid en verzorgt daarnaast ook het uitzicht op ons platteland. We hebben het al vaker gezegd. We doen eigenlijk niet aan natuurbeheer, maar aan parkbeheer. We zijn postzegels aan het tuinieren. Dat is op zich niet erg, maar we moeten wel realistisch blijven. Te vaak hebben we gezien dat grote
- 1650 natuurprojecten mislukken en dat daar dan een hoog prijskaartje aan vast hangt. Daarom zeggen we nogmaals: Leg de focus op de huidige gronden en probeer daar eerst een succes van te maken. Uitgangspunt moet zijn dat vrijwilligheid de voorkeur geniet en dat er geen gronden worden onteigend. Ook het behalen van Natura 2000 doelstellingen is complex voor onze provincie. De evaluatie Natura 2000 is momenteel niet voor niets een issue in de Tweede Kamer.
- 1655 Mevrouw Bezaan was me al voor. Het is niet alleen kommer en kwel. Er staan vele prima plannen in het PNO. We zien dat de provincie haar taak serieus neemt en dat er volop wordt ingezet op natuurverbetering en -herstel. We waren dan ook verbaasd om te lezen dat Nuon, tegenwoordig Vattenfall, in het Robbenoordbos 1,9 hectare bos permanent mag kappen. Bomenkap uit veiligheidsoverweging zal soms noodzakelijk zijn, maar daar lijkt hier in dit geval geen sprake van. Als herstelmaatregel worden de afvoerbuizen schoongemaakt. Dat klinkt toch wel
- 1660 eigenaardig.

We zijn oprecht blij met de vorderingen die de provincie heeft gemaakt en dat verdient absoluut een compliment. Daarnaast zijn we op fundamentele punten tegen de manier waarop plannen tot stand dienen te komen. We zullen dan ook tegen de voordracht stemmen, maar blijven altijd  
1665 openstaan voor een aanpassing daarop.

De **VOORZITTER**: Er is een interruptie van de heer Cardol van GL.

De heer **CARDOL** (GL): Even kort. Ik hoorde de heer Mantel zeggen dat we eigenlijk niet aan  
1670 natuurbeheer doen in Nederland maar alleen aan postzegel tuinieren. Vervolgens hoor ik hem zeggen dat we eigenlijk wel genoeg hebben. Betekent dit dat FvD een aantal postzegeltjes natuur in Noord-Holland voldoende vindt?

De heer **MANTEL** (FvD): Ik vind vooral de manier waarop de overheid is omgegaan met het  
1675 intekenen van Natura 2000 gebieden slecht is verlopen. We kunnen de doelstelling niet halen omdat die natuurgebieden zo klein aan elkaar zijn. Als je overal postzegels intekent dan kun je die doelstelling niet halen. Wij hebben dan liever een groot natuurgebied en dat de rest dan weer door kan.

De heer **CARDOL** (GL): Dat betekent dat u wel voorstander bent van robuuste natuurgebieden,  
1680 die we nu nog niet hebben, zoals u zegt. Dat betekent dat we meer natuurgebieden moeten gaan verbinden. Die noteer ik graag.

De heer **MANTEL** (FvD): De vraag is vooral waar je een groot robuust natuurgebied kunt vinden in  
1685 onze provincie. Dat is namelijk heel moeilijk, omdat die zo dicht bevolkt is. De heer Cardol wil waarschijnlijk dat natuurgebied realiseren op een punt waar GL bijna geen stemmen haalt, namelijk in het Noorden van onze provincie, want daar is nog ruimte. Ik denk dat dat het cruciale gedeelte is.

De heer **CARDOL** (GL): Het is zeker niet zo dat wij de natuur vooral willen realiseren in de  
1690 Noordkop. Er is een NNN ingetekend. Op allerlei plekken in Noord-Holland is nog natuur te verwerven en in te richten. Het voorstel is om daar vooral mee door te gaan. Ik constateer nogmaals dat u de huidige postzegels voldoende vindt, of u wilt de Haarlemmermeer herinrichten? Zoiets stel ik me dan bij uw voorstellen voor.

1695 De heer **MANTEL** (FvD): Ik heb het al vaker gezegd in de commissies. Die postzegels zijn gewoon niet handig. Als je grote natuur wil, dan hebben wij daar geen plek voor. Dat is waar ik het bij wil laten.

De **VOORZITTER**: Dan geef ik nu het woord aan gedeputeerde Rommel voor de beantwoording in  
1700 eerste termijn. Ondertussen kan ik u melden dat het amendement van de SP is binnengekomen en dus ook onderdeel uitmaakt van de beraadslagingen. Dat is amendement 54. Dat gaat over beslispunt 2. Dat was al aangekondigd door de heer Smaling.  
Mevrouw Rommel het woord is aan u.



1705

Gedeputeerde **ROMMEL**: Ik wil nogmaals zeggen dat ik blij ben met alle warme belangstelling die iedereen heeft voor het PNO. Dit is de laatste editie van het PNO. Dit programma geeft inzicht in de natuurprojecten die de provincie uitvoert op een manier die wat tastbaarder is dan de beleidsstukken die we hebben. We hebben hieraan dit jaar wat extra aandacht besteed. Zoals ik

1710

zei is dit het laatste jaar dat we het op deze manier vormgeven. Het is wel een heel serieus stuk. Dat heeft u ook kunnen horen door de bijdragen van iedereen, met ook wel een heel serieuze ambitie. We werken op dit moment aan drie visies. Dat is Recreatie en Toerisme, Voedsel en

1715

Biodiversiteit. Een aantal van deze projecten zijn ondergebracht in het PNO. Vanaf volgend jaar zullen de recreatieprojecten in Recreatie en Toerisme komen, biodiversiteit evenals het actieplan weidevogels komen in het Masterplan Biodiversiteit. De NNN onderdelen, welke het grootste gedeelte van PNO vormen, zullen worden omgebouwd en aangescherpt, -daarover is in de commissie ook gesproken-, tot een Uitvoeringsplan NNN met de Realisatiestrategie als basis. Ik hoop dat ik daar de PvdD nog gelukkiger maak. Volgend jaar komen we met een dergelijk uitvoeringsplan. Daarin wordt meer en strakker gestuurd. Het wordt dus ook een jaarlijks

1720

document, waarin we u ook goed willen informeren over de projecten die lopen en die we uitvoeren en over de keuzes die onderweg gemaakt worden. Daarbij is het in die zin ook een communicatie inspanning van het NNN. De vorm van dit uitvoeringsplan wordt komende tijd wat meer uitgedacht. De kwaliteit van het NNN die staat voorop. Het gaat niet om het versneld iets kunnen doen. We kijken zorgvuldig. Begin volgend jaar willen we de Staten daarover informeren. Ook al om aan te geven, dit uitvoeringsplan is van enorm belang voor de Staten, omdat u daar ook uw controlerende taak ten aanzien van de NNN voortgang goed kunt uitvoeren. D66 vroeg daarnaar, maar de CU vroeg er ook naar. Dat zullen we jaarlijks aan u laten zien.

1725

Zoals ik al aangaf, richting de PvdD, de samenhang met biodiversiteit. Dat komt in het Masterplan en in het uitvoeringsplan. Het sterker sturen dat zit er dan in dat we 2027 willen halen. Daarvoor hebben we afgesproken dat we half 2023 alle projecten en programma's, die nog niet als NNN ingekaderd zijn, belegd willen hebben, zodat je precies kunt zien wat er in 2024 nog moet gebeuren. Daarbij is de marsroute op hoofdlijnen dan ook de Realisatiestrategie.

1730

De VVD vraagt hoe efficiënt kan worden omgegaan met het budget en aandacht voor meerjarig beheer. Dat kunnen we ook toezeggen. Enerzijds zal het uitvoeringsplan NNN hier verder op ingaan. Anders zal in de gebiedsprocessen ook een zogenaamde beheercheck plaatsvinden. Dan wordt gecheckt met het proces dat we ingaan, of het beheer efficiënt en duurzaam wordt geregeld. Daarbij kan ik ook nog het punt aangeven wat gevraagd werd over de agrariërs in de gebiedsprocessen. Daar kijken we heel sterk naar. We hebben al diverse overleggen. We zijn ook al aan heel veel keukentafels aangeschoven. Het is juist heel belangrijk. ChristenUnie gaf dat ook

1735

aan en ander partijen ook wel, dat juist bij de agrariërs zit heel veel kennis en kunde. We hebben ze ook nodig voor het beheer in de gedeelten. Dat is zeker iets wat onze aandacht heeft. Ook is er aandacht voor de zorgvuldigheid van het traject. In de gebiedsprocessen wordt hiermee ook rekening gehouden. We volgen daar ook de integraliteit van alles wat er gebeurt in die gebieden. We gaan straks ook het Gebiedsprogramma Laag Holland bespreken. Daar wordt u ook wat meer

1740

in meegenomen. Het uitgangspunt is -en dat zal ik nog een keer benadrukken-, dat we oplossingen zoeken op basis van vrijwilligheid. De inzet van onteigening is alleen in het uiterste geval, nadat we een zorgvuldig traject hebben doorlopen, alle instrumenten bekeken zijn en dat

1745

het ook duidelijk is dat er geen zicht is op een oplossing. Het CDA stelde nog een aantal specifieke vragen. Dat ging over de pilots. Goed naar de pilots kijken en de instrumenten. In de stuurgroep is gesproken over de pilot. Ik wil aan Gedeputeerde Staten voorleggen om de pilot Verkenningjaar nog een jaar te verlengen. Dat zal binnenkort in Gedeputeerde Staten komen. Omdat het daar nog niet op de agenda is geweest en er nog geen besluit over is genomen, kon dat nog niet in de stukken worden verwerkt. Er ligt een brief voor Provinciale Staten klaar, zodat we het officieel op korte termijn gaan regelen.

Het laatste punt dat ik zag ging over de Oostelijke Vechtplassen, waar u het over had. Dat heeft onze aandacht. We kijken of we er daar met diverse partijen in samenwerking uit kunnen komen. Voorop staan de ecologische doelen. De manier waarop we die doelen gaan halen, daar kunnen we het nog over hebben. We zijn in gesprek. Ik hoor natuurlijk ook geluiden, negatieve geluiden. Daar hebben we zeker aandacht voor. Wat u niet hoort zijn ook de positieve geluiden. Die zijn er ook zeker wel.

En dan het amendement. Heel sympathiek. Dat is ook iets wat is opgenomen in de Omgevingsverordening. Daar hoort het ook thuis. Dit is niet de juiste plek. Het PNO is een investeringsprogramma en gaat dus niet over de planologie. Dat is een onderwerp voor de Omgevingsverordening. Sympathiek vond ik het juist, en daar heeft u helemaal gelijk in, we vinden natuur heel erg belangrijk. Ik denk ook dat dit zeker uit dit stuk blijkt.

De **VOORZITTER**: Er is een interruptie van mevrouw Koning van het CDA.

Mevrouw **KONING** (CDA): Ik wil graag nog wat vragen. Inderdaad de pilots zijn belangrijk en die zijn verlengd, maar waar ik specifiek een toezegging op vraag is dat in het jaar 2022 het agrarisch natuurbeheer nog een jaar verlengd wordt, zoals die nu geldt binnen het NNN. Omdat het GLB een jaar verlengd wordt, moet ook de agrarische subsidie voor natuurbeheer binnen de NNN een jaar verlengd worden. Daar wil ik een toezegging op. Dat u dat officieel gaat regelen.

Gedeputeerde **ROMMEL**: Dat heb ik dat niet volledig gebracht. Dat is het voorstel wat ik in Gedeputeerde Staten ga neerleggen. Dat de pilots worden verlengd tot eind 2022, met het agrarisch natuurbeheer gelijk aan het GLB. Dat komt binnenkort in Gedeputeerde Staten.

Mevrouw **KONING** (CDA): Wanneer kunnen wij daar dan een uitspraak van verwachten, dat we het zeker weten?

Gedeputeerde **ROMMEL**: Volgens mij staat dat 1 december op de agenda. Ik weet dat niet precies. Het is echt in een van de komende GS-vergaderingen. Dus zeker voor de Kerst.

De **VOORZITTER**: Dat lijkt me een goed antwoord. Er is ook nog een interruptie van mevrouw Bezaan van de PVV.

Mevrouw **BEZAAN** (PVV): Ik hoorde de gedeputeerde zeggen dat er dus alleen onteigening zal plaatsvinden als er totaal geen zicht is op een oplossing. Als ik als agrarisch ondernemer mijn bedrijf niet wil verkopen, dan vraag ik me af wat de gedeputeerde dan als een oplossing ziet.

Gedeputeerde **ROMMEL**: Ik begrijp uw opmerking. Er is niet één oplossing. We zijn in de gebieden in gesprek met alle mensen die binnen het NNN gronden hebben. Daar kan ik u dus niet een eensluidend antwoord op geven. Het kan dus inderdaad zijn dat we er uiteindelijk niet

1795

uitkomen. Ik zie dat op dit moment nog niet gebeuren. Of dat we er uitkomen en dat de boer zegt: Koop me maar uit, bij volledige schadeloosstelling. Ook voor de agrariërs helpt een onteigeningsprocedure om volledig schadeloos gesteld te kunnen worden. Dat is niet alleen de prijs die betaald kan worden voor het object. Daar kan ik u geen antwoord op geven.

1800

We zijn nu volop bezig met keukentafelgesprekken. Ik neem u daarin mee. Een oplossing is er niet.

De **VOORZITTER**: Dank u wel gedeputeerde Rommel. Volgens mij was u aan het eind gekomen van uw bijdrage als beantwoording op de eerste termijn. Dan ga ik kijken of er behoefte is aan een tweede termijn. Dan ga we nog even naar mevrouw Koning van het CDA. Het woord is aan u

1805

*Tweede termijn*

Mevrouw **KONING** (CDA): Dank voor de toezegging van de gedeputeerde. We willen wel dat besluit van 1 december eerst zien voordat we zeker weten of we daar dan tevreden mee zijn. We hadden een motie achter de hand, maar die zullen we nu niet indienen. We wachten dat besluit af en kijken dan of dat voldoende is. We zullen nu wel met het voorstel instemmen, maar daarbij wel meegeven dat wij het dus niet eens zijn met gedwongen onteigening. Daar zullen we niet mee instemmen, maar verder wel met de voordracht.

1810

1815

De **VOORZITTER**: Dan kunt u daar wellicht straks een stemverklaring op afgeven. Ik hoor geen nadere vragen voor de gedeputeerde. Dat betekent dat we het ingediende amendement 54 in stemming kunnen gaan brengen voordat we overgaan tot het in stemming brengen van voordracht 57 zelf, het PNO. Dat betekent dat we twee korte ronden gaan houden.

1820

Ik zie een 'handje' van de heer Smaling.

De heer **SMALING** (SP): Is het mogelijk om twee minuten te schorsen?

De **VOORZITTER**: Ja, op uw verzoek zeker. Dat gaan we doen. Ik schors de vergadering tot vijf voor vier.

1825

*Schorsing 15:50 – 15:55 uur*

De **VOORZITTER**: Ik heropen de vergadering. Meneer Smaling, het woord is aan u.

1830

De heer **SMALING** (SP): We hebben besloten om het amendement in te trekken. De gedeputeerde heeft haar sympathie voor het amendement uitgesproken. Ik begrijp ook dat ze die

beslispunttekst een beetje kort wil houden. Als alternatief zullen we tot aankoop van drie chocoladeletters overgaan; de E, O en de D: Opdat Zij Nooit Vergeet.

1835

De **VOORZITTER**: Dank u wel, Bij deze is uw amendement, nummer 54, ingetrokken.

Dan gaan we nu over tot de peiling. De griffier zal weer alle 'handen' in beeld brengen. Dan brengen we in stemming voordracht 57, dat het Programma Natuurontwikkeling PNO 2021-2025. Mevrouw Kocken, mag ik de stemmen horen van GL?

1840

- Mevrouw **KOCKEN** (GL): GroenLinks zal voor stemmen.
- Mevrouw **STRENS** (D66): D66 zal, niet geheel verrassend, voor voordracht 57 stemmen.
- De heer **VOSKUIL** (PvdA): Geheel onverwacht stemt de PvdA voor.
- De heer **VAN DER MAAS** (VVD): De VVD is voor het PNO, voordracht 57.
- 1845 - De heer **HEIJNEN** (CDA): Met een korte stemverklaring. Het CDA is voor voordracht 57, met uitzondering van het onderdeel over gedwongen onteigening en in afwachting van de toezegging van de gedeputeerde om agrarisch natuurbeheer in 2022 volgens het huidige GOB vorm te geven.
- De heer **DESSING** (FvD): FvD stemt tegen voordracht 57.
- 1850 - De heer **ZOON** (PvdD): De PvdD stemt voor voordracht 57.
- De heer **KLEIN** (CU): De CU stemt voor voordracht 57.
- De heer **SMALING** (SP): De SP stemt voor de voordracht.
- De heer **DEEN** (PVV): De PVV stemt tegen voordracht 57.
- De heer **BALJEU** (Fractie Baljeu): Fractie Baljeu stemt tegen voordracht 57.

1855

De **VOORZITTER**: We maken even snel de telling rond. De uitslag van deze peiling is als volgt. Met 41 stemmen voor en 12 stemmen tegen is voordracht 57 aangenomen. Tegen hebben gestemd FvD, de PVV en de Fractie Baljeu. Felicitaties aan de gedeputeerde. Dank aan u. Dan gaan we door naar agendapunt 13.

1860

### **13. Zienswijze Provinciale Staten op de concept begrotingen 2021 voor het IPO en BIJ12 Voordracht 58**

De **VOORZITTER**: Dit is de laatste voordracht die we in deze vergadering gaan behandelen. En agendapunt 13 ziet op de zienswijze van Provinciale Staten op de conceptbegrotingen 2021 voor het IPO en BIJ12. Het is voordracht 58. De sprekers die zich hebben aangemeld zijn Statenlid Kostić van de PvdD, de heer Hoogervorst van de SP, de heer Kanik van D66 onder voorbehoud. Dan geef ik in eerste termijn het woord aan Statenlid Kostić.

1865

1870 Statenlid **KOSTIĆ** (PvdD): Als hoogste democratisch orgaan mogen we iets zeggen over de begroting van het IPO en BIJ12. Daarmee kan weinig worden gedaan. De begrotingen zijn immers al vastgesteld. Het is een democratische misser, dat moge duidelijk zijn. Zo'n 20% van de begroting van IPO wordt uitgegeven aan de kwaliteit van het openbaar bestuur. Dan moet het toch mogelijk zijn om Provinciale Staten volgend jaar tijdig van een begroting te voorzien. De  
1875 volgende keer zullen Provinciale Staten niet zo coulant zijn. Provinciale Staten stellen de kaders

en controleren. Dan moeten we ook tijdig en proactief worden geïnformeerd en om input gevraagd. Belangrijk, want IPO heeft invloed op besluitvorming op verschillende niveaus. We ondersteunen daarom ook de oproep van collega Kanik in de commissie. Zorg ervoor dat Provinciale Staten iets te kiezen hebben en kom snel met een update van de verschillende

1880 beleidsterreinen. Deze Gedeputeerde Staten zullen daar vast enthousiast aan meewerken. Samenwerking verloopt niet altijd soepel, maar blijft ook voor ons heel belangrijk. Ieder voor een druppel, samen zijn we een oceaan, wordt terecht gezegd. Die samenwerkingskracht moeten we nu wel maximaal in zetten om door te pakken voor de nodige fundamentele veranderingen. Gedeputeerde Staten vragen ons vaak om aandachtspunten niet via moties, maar wat informeler

1885 door te geven. Dat doen we regelmatig, maar nu laten we het voor een keer echt aan Gedeputeerde Staten en AV-leden om onze inhoudelijke punten stevig vorm te geven. Mocht het niet lukken dan zijn we ook zo vriendelijk om volgend jaar met de nodige moties te komen. De volgende drie punten geven we dan ook graag mee. 1. Het IPO schreef onlangs dat we de natuurdoelen voor 2027 niet gaan realiseren. Ook over de waterdoelen zijn er zorgen. We gaan er

1890 vanuit dat IPO nu alles op alles gaat zetten om die doelen te halen. Dat zien we volgend jaar ook graag terug in de begroting. 2. Het brengt ons bij het misschien wel belangrijkste dossier en dat is de landbouwverandering die we nodig hebben. Dat heeft namelijk invloed op onze gezondheid, het milieu, het klimaat en natuur. IPO kan daarin sturen via lobby, maar ook nu met de uitwerking van het misschien wel belangrijkste nationale Strategische Plan Gemeenschappelijk

1895 Landbouwbeleid. We worden daar als Provinciale Staten graag zo snel mogelijk actief bij betrokken zodat we ook input kunnen geven. We verwachten van Gedeputeerde Staten en onze AV-leden dat zij zich verzetten tegen het Europese landbouwbeleid in de huidige vorm, die nog steeds bedrijven die de gezondheid van dieren, mensen en planeet schaden, subsidieert. Als we kijken wat echt moet gebeuren in het voedselsysteem dan is de wetenschap heel duidelijk. We

1900 moeten de transitie maken naar meer plantaardige in plaats van dierlijke eiwitten, de zogenaamde eiwittransitie. Voor 2030 nog. Zonder die transitie halen we de klimaatdoelen nog niet eens. We verwachten daarom een sterke inzet voor die groene eiwittransitie van IPO. In dat kader is er al een prachtig initiatief waarop ik Gedeputeerde Staten wil wijzen. Vijf van de twaalf provincies hebben zich verenigd in een gezamenlijk initiatief, genaamd Protein Cluster Het is een

1905 samenwerkingsverband waarin alle schakels van de voedselketen, van boer tot supermarkt, actief samenwerken op het gebied van plantaardige eiwitten, om samen vlees- en zuivelopvolgers te produceren en te vermarkten. Een cruciale stap. We vragen Gedeputeerde Staten om te kijken of we deze samenwerking IPO breed kunnen doortrekken en natuurlijk los daarvan zo snel mogelijk aan Provinciale Staten te laten weten hoe Noord-Holland bij het initiatief Protein Cluster kan

1910 aansluiten.

Tenslotte het derde punt. Als het om dieren gaat, worden ze ook op het niveau van IPO vooral gezien in de context van overlast en doding. Dat is achterhaald. Het is bijna 2021. We hebben nog steeds geen betere oplossingen om voor de mens-dier conflicten dan vergassing en de kogel. We zijn creatief en innovatief genoeg om daar vanaf te stappen. Het is een kwestie van

1915 doorpakken en investeringen. Dat wordt niet weerspiegeld in het relatief kleine budget dat BIJ12 heeft voor innovatie, in het kader van meer inzet om dieren te helpen, in plaats van te doden. Dan kom ik tot mijn laatste punt. Brabant heeft deze week de verantwoordelijkheid genomen en gezorgd voor structurele financiering van opvangcentra voor wilde dieren. Ze gaan zich ook in

1920 het IPO sterk maken dat iedereen dit oppakt. Gezien de situatie in Noord-Holland vragen we Gedeputeerde Staten om zich aan te sluiten bij team Brabant.

De **VOORZITTER**: Uw spreektijd zit erop. Dat heeft u goed getimed. Dank u wel. Dan geef ik het woord aan de heer Hoogervorst van de SP.

1925 De heer **HOOGERVORST** (SP): Uit het verslag van de algemene vergadering van het IPO blijkt dat de provincie Noord-Holland de begroting van het IPO inmiddels groen licht heeft gegeven. Mooi dat onze vertegenwoordiger in de AV opmerkingen over cultuur heeft gemaakt. Het heeft echter niet geleid tot een begrotingswijziging, maar dat kunnen we voor volgend jaar opnieuw inbrengen. De SP is wel teleurgesteld dat er weer een fysiek IPO congres in de planning zit. Dit  
1930 brengt veel onnodige kosten met zich mee. Over de IPO begroting hebben wij het volgende. Het is duidelijk dat er fors is gesnoeid in de begroting van het IPO, maar het kan beter. Beter is in dit geval: Er kan meer worden gesnoeid. Hoe we dat kunnen doen, moet besproken worden tijdens de behandeling van de Kadernota. We willen alvast voor de Voorjaarsnota de volgende aanvullende besparingen meegeven. Op de post Vitale vereniging kan nog het nodige bespaard  
1935 worden. In deze tijden van corona is veelal uitsluitend nog digitaal vergaderen mogelijk. Het is duidelijk dat deze manier van vergaderen heel goed mogelijk is. Het levert bovendien een forse besparing op, daar waar het betreft reiskosten, hotelkosten, diners, consumpties, borrels en de huur van een congresruimte. Bovendien wordt bespaard op CO2. De vereniging wordt er niet minder vitaal om, denken wij. We hebben dan ook een motie om onderzoek te doen naar de  
1940 besparing en worden graag begin volgend jaar hierover verder geïnformeerd. Het dictum van deze motie luidt: "*Provinciale Staten besluiten: de AV- leden van Provinciale Staten van Noord-Holland te verzoeken voorafgaand aan de Voorjaarsnota van het IPO het volgende in te brengen; het IPO voorafgaand aan de Voorjaarsnota op te dragen een overzicht te maken van de besparingen die optreden als er uitsluitend digitale congressen en bijeenkomsten georganiseerd worden; het overzicht van deze besparingen aan alle Provinciale Staten voor te leggen en deze te laten besluiten of er voortaan uitsluitend digitale of gedeeltelijk digitale bijeenkomsten plaats moeten vinden; de uitkomst hiervan in de Voorjaarsnota te verwerken.*"

#### **Motie 188/16112020**

1950 *Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 16 november 2020, besprekend de zienswijze Provinciale Staten op de concept begrotingen 2021 voor het IPO en Bijl 2 (VD-58),*

#### *Concluderende dat:*

- 1955
- *bij punt 7.5 in de begroting van het IPO in totaal € 388.000,- staat genoteerd voor de Vitale Vereniging;*
  - *de coronacrisis ons heeft geleerd dat veel verenigingen goed kunnen functioneren door het gebruik van digitale communicatie;*
  - *het IPO gedurende de coronacrisis niet minder vitaal is geworden;*

1960

    - *het organiseren van fysieke congressen en bijeenkomsten niet noodzakelijk is voor de vitaliteit van de vereniging;*
    - *het organiseren van digitale congressen en bijeenkomsten ook de provincie Noord-Holland kosten bespaart (zoals hotelkosten en reiskosten)*

*Overwegende dat:*

- 1965
- *zowel het IPO als de provincie Noord-Holland kosten bespaart door zoveel mogelijk gebruik te maken van digitale vormen van overleg en samenkomst*

*Besluit: de AV- leden van Provinciale Staten van Noord-Holland te verzoeken voorafgaand aan de Voorjaarsnota van het IPO het volgende in te brengen:*

- 1970
- *het IPO voorafgaand aan de Voorjaarsnota op te dragen een overzicht te maken van de besparingen die optreden als er uitsluitend digitale congressen en bijeenkomsten georganiseerd worden;*
  - *het overzicht van deze besparingen aan alle Provinciale Staten voor te leggen en deze te laten besluiten of er voortaan uitsluitend digitale of gedeeltelijk digitale bijeenkomsten plaats moeten vinden;*
- 1975
- *de uitkomst hiervan in de Voorjaarsnota te verwerken*

*En gaat over tot de orde van de dag,  
Namens de fractie van de SP, Wim Hoogervorst*

- 1980
- Ook verzoeken wij de strategische kennisfunctie te heroverwegen. Volgens de begroting 'In een oogopslag' behoort dat wel degelijk tot de mogelijkheden. Het blijkt telkens weer dat kennis delen en bespreken ook zonder het IPO tot de mogelijkheden behoort. Overigens kunnen sowieso de themabijeenkomsten digitaal gehouden worden, vinden wij. Dat blijkt ook uit de begroting. Vandaar de volgende motie waarvan het dictum luidt: "*Provinciale Staten besluiten: de AV- leden van Provinciale Staten van Noord-Holland te verzoeken voorafgaand aan de Voorjaarsnota van het IPO het volgende in te brengen: het IPO opdracht te geven te onderzoeken of de kosten van de Strategische Kennisfunctie tegen de baten opwegen; de uitkomst van dit onderzoek te delen met alle Provinciale Staten; alle Provinciale Staten te vragen of de Strategische Kennisfunctie van het IPO opgetuigd moet worden; de uitkomst van de rondgang langs Provinciale Staten in de Voorjaarsnota te verwerken.*"
- 1985

1990 **Motie 189/16112020**

*Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 16 november 2020, besprekend de zienswijze Provinciale Staten op de concept begrotingen 2021 voor het IPO en Bij12 (VD-58),*

*Constaterende dat:*

- 1995
- *in programmapunt 7.3 van de begroting van het IPO een bedrag van € 260.000,- voor de Strategische Kennisfunctie staat vermeld;*
  - *deze ambitie heroverwogen kan worden teneinde een kostenbesparing mogelijk te maken*

*Overwegende dat:*

- 2000
- *er nog geen programmering is om strategische themabijeenkomsten te organiseren;*
  - *er nog geen samenspel is met de Strategische denktank, wetenschappelijk netwerk en de Thorbecke leerstoel;*
  - *het Coelo ook zonder bijdrage van het IPO onderzoek verricht*

*Besluit: de AV- leden van Provinciale Staten van Noord-Holland te verzoeken voorafgaand aan de Voorjaarsnota van het IPO het volgende in te brengen::*

- 2005
- *het IPO opdracht te geven te onderzoeken of de kosten van de Strategische Kennisfunctie tegen de baten opwegen;*
  - *de uitkomst van dit onderzoek te delen met alle Provinciale Staten;*
  - *alle Provinciale Staten te vragen of de Strategische Kennisfunctie van het IPO opgetuigd moet worden;*

- *de uitkomst van de rondgang langs Provinciale Staten in de Voorjaarsnota te verwerken.*

2010 *En gaat over tot de orde van de dag,  
Namens de fractie van de SP, Wim Hoogervorst*

Behalve besparingen realiseren moet er natuurlijk op een punt geld bij. Dat betreft cultuur en erfgoed. In de begroting 'In een oogopslag' wordt op twee plaatsen geklaagd dat het budget voor externe expertise met € 25.000 werd verlaagd. Nu is interne expertise altijd te verkiezen boven

2015 externe expertise, maar we kunnen ons voorstellen dat voor sommige klussen externe expertise nodig is. We hebben dan ook een derde motie die ervoor pleit te onderzoeken welk voordeel er aan externe expertise kleeft. Op welke projecten externe expertise moet worden ingezet en hoeveel dat gaat kosten. Het dictum van die laatste motie luidt: "*Besluit de AV- leden van Provinciale Staten van Noord-Holland te verzoeken voorafgaand aan de Voorjaarsnota van het*

2020 *IPO het volgende in te brengen: het IPO opdracht te geven om te onderzoeken wat het wegvallen van de externe expertise betekent voor de cultuurfunctie; de uitkomst van dit onderzoek met alle Provinciale Staten te delen en hen vragen te besluiten of er al dan niet externe expertise voor de cultuurfunctie moet worden ingehuurd; de resultaten van dit proces in de Voorjaarsnota te verwerken.*"

2025

#### **Motie 190/16112020**

2030 *Provinciale Staten van Noord-Holland, in vergadering bijeen op 16 november 2020, besprekend de zienswijze Provinciale Staten op de concept begrotingen 2021 voor het IPO en Bijl 2 (VD-58),*

*Constateernde dat:*

- *in programma 6 van de begroting het budget voor externe expertise op het onderwerp cultuur met € 25.000,- werd verlaagd;*
  - *dit een negatieve invloed heeft op de rol van het IPO als proactieve belangenbehartiger en netwerkpartner m.b.t de culturele sector;*
  - *het totale budget wat het IPO voor cultuur heeft bijzonder laag is*
- 2035

*Overwegende dat:*

- *het inhuren van externe expertise doorgaans financieel nadelig is ten opzichte van het hebben van eigen expertise;*
  - *in bijzondere gevallen, bij voorbeeld als interne expertise onvoldoende aanwezig is, het noodzakelijk kan zijn om externe expertise in te huren;*
  - *het daarom nuttig kan zijn om te onderzoeken in hoeverre het wegvallen van externe expertise de totale expertise van het IPO op het gebied van cultuur nadelig beïnvloedt*
- 2040

2045 *Besluit de AV- leden van Provinciale Staten van Noord-Holland te verzoeken voorafgaand aan de Voorjaarsnota van het IPO het volgende in te brengen:*

- *het IPO opdracht te geven om te onderzoeken wat het wegvallen van de externe expertise betekent voor de cultuurfunctie;*
  - *de uitkomst van dit onderzoek met alle Provinciale Staten te delen en hen vragen te besluiten of er al dan niet externe expertise voor de cultuurfunctie moet worden ingehuurd;*
  - *de resultaten van dit proces in de Voorjaarsnota te verwerken*
- 2050

*En gaat over tot de orde van de dag,  
Namens de fractie van de SP, Wim Hoogervorst*



Tot zover de moties, die wij hebben. Een paar kleine opmerkingen. We willen graag dat onze  
2055 'AV-ers' in IPO gaan inbrengen dat houtige biomassa echt verleden tijd moet zijn. Het IPO houdt  
ook zich ook bezig met het verduurzamen van bedrijventerreinen. Dat is een schone taak, want  
op bedrijventerreinen kan er heel wat verduurzaamd worden. Houdt het IPO zich ook bezig met  
het landschap en met het energieverbruik van de verdozing, die vooral nu wordt ingevuld door  
2060 datacenters? Als dat niet het geval is, wordt het dan niet eens tijd ook met dit onderwerp, dat  
velen beroerd, bezig te zijn. Bij de Voorjaarsnota van het IPO horen we graag hoe er met de door  
ons ingebrachte moties en aandachtspunten is omgegaan.

De **VOORZITTER**: De heer Kanik had zich ook aangemeld, onder voorbehoud weliswaar. Geen  
2065 behoefte. Dan ga ik over naar gedeputeerde Stigter voor zijn reactie op de eerste termijn.

Gedeputeerde **STIGTER**: Dank voor de gestelde vragen over de IPO begroting. Allereerst wil ik de  
woorden van Statenlid Kostić onderschrijven over het belang van samen optrekken. Alle  
provincies zijn best groot, maar we hebben de ervaring als we iets voor elkaar willen krijgen in  
het Haagse of in Brussel dan zijn we ieder voor zich toch wel weer erg klein en is het van groot  
2070 belang om daarin gezamenlijk op te trekken. Om als provincies een front te vormen in die zin en  
ook kennis en aanpak uit te wisselen, dat herken ik. Tegelijkertijd is het in de dagelijkse praktijk  
ook niet altijd makkelijk om die samenwerking te vinden, omdat we verschillend zijn en ook de  
colleges misschien andere politieke kleuren hebben, met verschillende invalshoeken. Dat maakt  
het opereren met twaalf provincies, twaalf som eigenwijze provincies, niet altijd makkelijk.  
2075 Bottom line is: de meerwaarde daar waar die zich toont richting het gezamenlijk optrekken,  
richting het grote Rijk dat we altijd moeten proberen om het zover te krijgen. Dat vertaalt zich  
eigenlijk ook in de begroting van het IPO. Ik zal dadelijk kort iets zeggen over het proces.  
Ons college kan gematigd positief zijn over het IPO, maar tegelijkertijd ook weleens kritisch zijn  
over die aanpak. Toen de begroting op tafel lag, hebben we de tijd genomen om daar eens  
2080 kritisch naar te kijken, per portefeuille afzonderlijk, maar ook over het totaal. Toen kwamen we  
tot de conclusie dat hoewel we doorgaans best wel kritisch zijn over de aanpak, we de begroting  
eigenlijk wel goed konden steunen. De begroting weerspiegelde eigenlijk alle onderwerpen die  
wij van belang vinden om in gezamenlijkheid op te gaan pakken. Het stelt ons gerust dat in ieder  
geval de goede onderwerpen worden opgepakt en uiteindelijk de precieze invulling bespreken we  
2085 gaandeweg in de verschillende bestuurlijke adviescommissies, om daar een specifieke  
strategiebepaling op los te laten. Ook alle onderwerpen die Statenlid Kostić daarin noemde,  
komen aan bod in de afzonderlijke BAC's. Daarin worden net wat andere insteken en woorden  
gekozen als Statenlid Kostić zei, maar die richting zit er wel degelijk in. Met twaalf provincies  
bepalen we de inhoud en koers in dezen.  
2090 Een aantal Statenleden heeft ook in de bespreking in de commissie nog een keer gevraagd om  
een vroegtijdige verzending van de stukken, zodat een effectieve bespreking hiervan kan  
plaatsvinden. Dat schijnt een herhaaldelijk patroon te zijn, de afgelopen jaren. Ik zal nogmaals  
benadrukken het belang van een tijdige afstemming in de verschillende procedures, dat er ook  
een goede bespreking kan plaatsvinden in de commissie en in de Staten. Dat er ook sprake kan  
2095 zijn beïnvloeding. Niks is frustrerender dan wel een goed betoog houden, maar eigenlijk moeten  
constateren dat het in het proces lastig is om dat nog op een goede manier te beïnvloeden.

Dan kom ik bij de drie moties.

2100 De **VOORZITTER**: Er is een interruptie. Voordat u de drie moties gaat becommentariëren geef ik eerst het woord aan de heer Hoogervorst van de SP.

2105 De heer **HOOGERVORST** (SP): U geeft aan dat u nogmaals gaat aangeven bij het IPO dat de volgorde van het indienen van de stukken echt beter afgestemd moet worden op de wens van Provinciale Staten om de stukken goed te kunnen bespreken. Ik ben blij dat u dat zegt. Heeft u enig idee waarom het elke keer niet lukt? Zoals u zegt, is dit al vaker aan de orde gesteld. Blijkbaar lukt het niet. Heeft u dat in kaart?

2110 Gedeputeerde **STIGTER**: Er zijn hier twee dingen aan de orde. Zoals u heeft kunnen lezen, is de begroting van het IPO tabula rasa opgesteld. We zijn vanaf het begin begonnen met wat we van belang vinden. Er is een nieuwe methodiek toegepast waardoor, net als bij onze eigen begroting, transparanter wordt gemaakt wat we gaan doen en wat we willen bereiken. Dat vergde de nodige tijd in de afgelopen maanden en daarmee dus ook meer tijd. Het tweede is dat het in logistieke zin nauw luistert. Bij ons komt het qua AV-vergadering in combinatie met de Statenvergadering net erg slecht uit. We zijn de enige provincie waar het zo slecht uitkomt. Het hangt af van de timing van de verschillende commissie- en Statenvergaderingen. Bij ons past dat nu net niet. 2115 Vorige week was de AV-vergadering. Had het een week daarvoor gezeten dan had het net wel gekund. De enige manier waarop we dat kunnen voorkomen is dat we met het IPO gaan uitlijnen, met de twaalf provincies, wat fatale data zijn om op een goede manier de begrotingen in twaalf Provinciale Staten te bespreken. Dat zou mijn eerste antwoord zijn. Dat hebben we herhaaldelijk aangegeven. Ik denk dat we dit jaar een heel eind zijn gekomen, gezien ook de 2120 commissievergadering, voordat de AV de begroting vaststelde. Dat was vorig jaar nog anders, begreep ik. Volgend jaar kan het nog beter.

2125 De heer **HOOGERVORST** (SP): Het lijkt mij juist zo prettig dat er op het moment dat het IPO begint met het opstellen van de begroting, dat Gedeputeerde Staten namens onze provincie de wensen indient. Dat geldt natuurlijk voor alle provincies. Dat snap ik. Dat wij in dat proces al mee mogen denken. Dan kunnen wij als Provinciale Staten ook onze vertegenwoordiger in het dagelijks bestuur meegeven wat wij belangrijk vinden. Natuurlijk verwoorden Gedeputeerde Staten wat wij belangrijk vinden, maar het kan vaak net een accentverschil zijn, waar het om gaat. 2130

Gedeputeerde **STIGTER**: In de zuiverheid van de rollen, zoals ze nu zijn vastgelegd, past het niet dat Provinciale Staten hier eerder dan de AV een formele plek hebben. In formele zin vind ik dat niet passend daarin. Ik zie wel een zoektocht of en wanneer we een goede bespreking kunnen doen. Dat geldt voor alle provincies. Ik zie dat de huidige manier van bespreken ook een mate 2135 van ontevredenheid met zich meebrengt. Ik wil ook wel een beetje rolvast blijven in wie wat wanneer bespreekt. Staat u mij toe daar nog over na te denken of en op welke manier ik denk dat een rol van Provinciale Staten hierin het meest effectief en efficiënt kan zijn in dat proces.

De **VOORZITTER**: We geven u natuurlijk altijd de ruimte om na te denken, meneer Stigter. Er is  
2140 ook nog een interruptie van Statenlid Kostić.

Statenlid **KOSTIĆ** (PvdD): Allereerst, we hebben als Provinciale Staten natuurlijk het recht om een  
zienswijze in te dienen en hier een opmerking richting AV te sturen en richting IPO. Volgens mij  
moet het gewoon tijdig zijn. Dat is de juiste rolverdeling. Die krijgen we steeds niet. Mijn echte  
2145 vraag ging uiteindelijk over hoe we ervoor kunnen zorgen dat Provinciale Staten beter worden  
betrokken bij het hele gebeuren rond de IPO. Ik heb een aantal dingen benoemd.  
Gemeenschappelijk landbouwbeleid is ontzettend belangrijk. Het nationale plan wordt nu  
uitgewerkt en het IPO is daarbij betrokken. Daar willen we gewoon steviger bij worden betrokken.  
Zijn Gedeputeerde Staten van plan om daaraan mee te werken? Kunnen we dat in de volgende  
2150 commissie bijvoorbeeld bespreken? Het tweede is: Heeft u gehoord van die Protein Cluster, met  
de verschillende provincies? Zo niet, gaat u daar nog naar kijken? Daar liggen mooie potenties  
voor onze provincie en andere provincies.

Gedeputeerde **STIGTER**: Ik denk dat het logisch en passend is om vanuit het onderwerp en de  
2155 portefeuillehouder, op het moment dat het stuk aan de orde is, dat te bespreken. Op het moment  
dat begroting aan de orde is, opgesteld met input vanuit de verschillende provincies, dan ben je  
te laat in de fase. Op het moment dat eiwit echt aan de orde is, dan ligt het stuk in de Staten. Dan  
vindt dat komende jaar de behandeling plaats in de Staten. Dat lijkt mij het meest logische  
moment om daarover van gedachte te wisselen met de portefeuillehouder. De portefeuillehouder  
2160 zal vervolgens insteken in het overleg dat zij heeft met haar collega's in het IPO.

Statenlid **KOSTIĆ** (PvdD): Dit is precies wat steeds aan de orde is. We zijn of te laat, of te vroeg.  
We willen heel graag dat de gedeputeerde hier toezegt dat we het er in de volgende commissie  
over gaan hebben hoe we in die informatievoorziening van Provinciale Staten én betere kaders  
2165 kunnen stellen en kunnen controleren om dat te verscherpen. Dat is het enige wat ik nu vraag.

Gedeputeerde **STIGTER**: Ik kan hierover heel kort zijn, ook naar de heer Hoogervorst. Er is een  
formele taak vanuit de Staten richting de AV. Daarover hebben we de afspraak gemaakt dat we  
gaan kijken hoe we die vroegtijdiger in het proces krijgen, zodat de rol als AV-lid waar kan  
2170 worden gemaakt. Dat is een. Twee: alle onderwerpen die u noemde, landbouw, dieren en natuur,  
zijn onderwerpen die gedurende het jaar ook aan de orde komen, ook vanmiddag nog. Ik stel me  
voor dat de meest effectieve bespreking van wat de portefeuillehouder doet in IPO-verband  
rondom die onderwerpen, ook het meest gediend is bij een bespreking op dat moment. Dan zal  
de gedeputeerde op dat moment nog geen toezeggingen kunnen doen. In die zin is het te vroeg,  
2175 maar die kan wel aangeven met welke insteek hij of zij naar het IPO gaat. Dan bent u wel in de  
gelegenheid om hem of haar daar input te geven. Het tweede is en dat is wat ik heb toegezegd.  
Ik snap beide kanten. De ene kant is te vroeg en de andere kant is te laat. Ik neem nog even mee  
terug of er een mogelijkheid bestaat om Provinciale Staten op een andere manier mee te geven  
wat we in IPO verband doen. Wat passend is bij de formele rol. Tegelijkertijd snap ik ook wel de  
2180 behoefte om ook op een andere manier daarover het gesprek aan te gaan. Nogmaals, het is wel

een mogelijke derde route, naast wat ik heb aangegeven, via de AV-route en het gesprek dat u heeft met de portefeuillehouders.

2185 De **VOORZITTER**: Dat lijkt me een mooie toezegging, gedeputeerde Stigter. U was in uw betoog bij de drie moties.

Gedeputeerde **STIGTER**: Ik heb een drietal moties. Nu weet ik dat u mij altijd aanspreekt op het eerst noemen van een nummer van de motie. Die heb ik even niet paraat.

2190 De **VOORZITTER**: Dan help ik u een beetje. Dat is motie 188. Die motie ziet er op dat zowel het IPO als de provincie Noord-Holland zoveel mogelijk kosten bespaart door zoveel mogelijk gebruik te maken van een digitale vorm van overleg en samenkomt tot een besluit om het IPO bij de Voorjaarsnota een overzicht te maken van alle besparingen. Heeft u die voor u liggen?

2195 Gedeputeerde **STIGTER**: Ja, die heb ik voor me liggen. Zo helpen we elkaar een beetje, voorzitter, in deze donkere dagen. Motie 188 moet ik ontraden. Zoals de heer Hoogervorst zelf al opmerkte is er al flink gesneden in de IPO begroting. Er wordt wel meer digitaal gewerkt vanwege corona. Tegelijkertijd zien we dat er een grote behoefte is en blijft bestaan om elkaar op te zoeken, om  
2200 elkaar te ontmoeten en om in verschillende werkvormen en netwerksessies, dat bij elkaar te gaan brengen. Na corona, -'zo snel mogelijk'- zal er altijd een digitale werkvorm blijven, die intensiever is dan wij voorheen kenden. We ervaren allemaal ook de grote voordelen ervan. Tegelijkertijd zal het een combinatie zijn met ook fysieke bijeenkomsten. Ook digitale ontmoetingen, afhankelijk van het type ontmoetingen uiteraard, moeten gewoon worden voorbereid. Dat is de reden dat ik deze motie ontraad. Ik denk dat het niet is waaraan de behoefte bestaat vanuit de leden van het  
2205 IPO.

Ook de tweede motie, motie 189, moet ik ontraden. Het is altijd goed om kritisch te blijven op de begrotingsposten van het IPO, maar we zien nu juist op dit onderdeel dat er aantal heel relevante onderzoeken wordt aangekondigd. We zitten in een cruciaal overgangsjaar van het Kabinet. We zien dat daarin de provincies een heel doorslaggevende rol kunnen spelen als middenbestuur, in  
2210 een aantal heel belangrijke opgaven. Ik noem even het economisch herstel na corona, de energietransitie, de hele grote woningbouwopgave. Allemaal opgaven waar we als middenbestuurder een belangrijke doorslaggevende rol in kunnen spelen, met name op dat gebiedsgerichte niveau. Eigenlijk zijn alle onderzoeken in die Strategische Kennisagenda hierop gericht. Dat zal worden opgehaald vanuit de input die we vanuit de verschillende provincies  
2215 kennen. In die zin gaan we niet op nul beginnen. Het vergt wel degelijk een verdiepingsslag. Dus om die reden zou ik deze motie willen ontraden. Nogmaals, ik begin er maar mee dat het altijd goed is om kritisch inhoudelijk te kijken wat er vanuit de IPO begroting wordt voorgedragen. Het is niet in algemene zin dat ik vind dat het altijd zo zou moeten.

Ook motie 190 moet ik ontraden. Dat heeft er mee te maken. Niet dat we cultuur niet belangrijk  
2220 vinden. In tegendeel. Ik denk dat we als provincie hebben laten zien, de afgelopen tijd, hoe belangrijk cultuur is en hoe wij ons daar voor inzetten. Het is meer dat wij hebben gezien dat het IPO in deze specifieke opgave van minder toegevoegde waarde is. Het is een beetje afhankelijk van de opgave en wat kun je wel of niet in IPO-verband doen. We denken dat er wel extra inzet op

nodig is, maar dit zullen we veelal doen binnen de provincie, met onze partners en wat minder in  
2225 IPO-verband.

Tot zover mijn reactie op de moties.

De **VOORZITTER**: U heeft een interruptie van de heer Hoogervorst van de SP.

2230 De heer **HOOGERVORST** (SP): Dank voor de beantwoording van de gedeputeerde en in het  
specifieke geval over de moties. Ik begrijp een ding echt niet. Die € 260.000 beschikbaar voor de  
Strategische Kennisfunctie wilt u in stand houden. Welke kennis u wilt ophalen dat is allemaal  
nog niet bekend. In feite is het een soort instrument dat ingezet kan worden wanneer het IPO  
daar behoefte aan heeft. Nou ja, daar kan ik op zich in meegaan. Ik vraag me alleen af waarom  
2235 dat zoveel geld moet zijn. Waarom kan dat niet worden afgestemd op de behoefte die er op een  
bepaald moment is om kennis van buiten in te vliegen? Aan de andere kant gooit u zo even  
€ 25.000 over boord, als het gaat om cultuur. U zegt aan de ene kant: Het moge duidelijk zijn dat  
wij cultuur heel belangrijk vinden. Dan denk ik: Wat is nu € 25.000? Ik snap dat echt niet.

2240 Gedeputeerde **STIGTER**: Het zijn twee verschillende grootheden. Wat wij zien is dat rondom  
cultuur heel veel speelt. Ik denk dat we als Noord-Holland ook hebben laten zien dat we daar nu  
in acteren op een manier zoals we dat afgelopen jaren niet hebben gedaan en waarin ook  
duidelijk een meerwaarde zit. We stoppen er geld en tijd in om de sector, die het heel lastig  
heeft, te ondersteunen. Wat we tegelijkertijd zien is dat we in IPO-verband daar niet heel erg veel  
2245 uithalen. Het gaat over het gesprek dat wij voeren met onze culturele sector, met onze  
gemeenten hierin. We trekken daar wel in IPO-verband op, met name in het overleg wat we met  
het Rijk voeren over het steunen van de culturele sector, maar dat is hetgeen wat nu niet direct  
heel veel geld kost. Dat is wat anders bij uw tweede motie. Daarin zien we, vanuit de strategische  
opgave die we zien en waar heel nadrukkelijk wordt gekeken naar de rol vanuit de provincies die  
2250 erin zitten. dat daar een aantal hiaten zit, die we scherper gevuld willen krijgen, richting een bod  
voor het nieuwe Kabinet. Dat is op detailniveau nog niet ingevuld in deze begroting, maar we  
zien wel dat daar een belangrijke opgave ligt om als IPO scherp voor de dag te komen.

De heer **HOOGERVORST** (SP): Maar ziet u dan geen kans om dat ook te doen in IPO-verband in  
2255 het kader van de bevordering van de cultuureducatie, of van de cultuurbeleving of noem het  
maar. Ik begrijp niet dat u dan € 25.000, die er blijkbaar was voor dit doel, wat u ook als  
Gedeputeerde Staten Noord-Holland heel belangrijk vindt, zomaar weg schrapt. Dat begrijp ik  
niet.

2260 Gedeputeerde **STIGTER**: Nou ja zo maar weg schrapt. We hebben gekeken naar de totale IPO-  
begroting. We hebben daar kritische besprekingen over gehad om die IPO-begroting zo laag  
mogelijk te houden, op alle vlakken. We hebben er veel tijd aan besteed. Dat heeft geresulteerd  
in een aantal ombuigingen op dat vlak. Die zijn op cultuur heel erg klein. Wat ook opvalt in de  
totale begroting: Die inzet op cultuur was al relatief gering, omdat het met name ging om  
2265 gezamenlijke standpuntbepaling in een gesprek dat we hierover hadden met de minister. Daartoe  
zijn we in staat zonder die € 25.000. Dat is voor ons het belangrijkste agendapunt. Tegelijkertijd

intensiveren we alles wat we als provincie doen, juist om die cultuursector overeind te houden. Dat zijn wel twee verschillende elementen in die weging die we hebben gemaakt.

2270 De **VOORZITTER**: Ik zie ook nog een interruptie van Statenlid Kostić.

2275 Statenlid **KOSTIĆ** (PvdD): Voor ons is het vooral belangrijk, die laatste motie. U zegt dat we dat geld eigenlijk niet nodig hebben, want in IPO-verband kunnen we daar toch niet zo heel veel mee doen. Op een kwalitatieve manier kunnen we de cultuursector er niet echt mee helpen. Kunt u daar wat dieper op ingaan? Hoe kan het dat we op IPO-verband, volgens u, helemaal niets kunnen doen voor die cultuursector, behalve richting de minister lobbyen?

2280 Gedeputeerde **STIGTER**: Afhankelijk van de opgave die je hebt, zie dat de logische samenwerkingspartners, het IPO, de gezamenlijke provincies zijn in het overleg met de Rijksoverheid en met Europa, of dat het de meer voor de hand liggende gesprekspartners zijn in de regio, de gemeenten. Bij cultuur zie je dat de dominante factor toch heel sterk is hoe wij met onze gemeenten en culturele instellingen gaan kijken hoe we die facetten kunnen stutten. Een ander belangrijk agendapunt is ons gesprek met de minister over de Rijksbijdrage aan dat geheel. Dat laatste blijven we onverkort doen. Sterker nog, collega Pels is daar heel intensief bij  
2285 betrokken en mee bezig. Dat kan los zijn van het geld. Onze boodschap is helder. De sector valt om en wij doen er alles aan als provincie, samen met onze gemeenten, om dat te stutten en om daar financieel aan bij te dragen. "Rijk, kom ook over de brug." Dat is heel kort een samenvatting van onze lobby op dat vlak. Dat kunnen we doen zonder die € 25.000. Daarnaast zijn we natuurlijk met die sector, veel intensiever dan in de afgelopen jaren, aan het bekijken hoe we als  
2290 provincie daar onze bijdrage aan kunnen leveren. Op het totaal pallet is er een veel grotere inzet van de provincie dan de afgelopen jaren. Alleen in IPO-verband heeft zich dat niet vertaald in een grote inzet, omdat we denken dat die lobbyboodschap ook zonder dat bedrag kan. Dat geldt voor andere opgaven. Dat geldt voor stikstof. Bij stikstof zie je een grote toename op de intensiteit, omdat het daar echt noodzakelijk is om daarin gezamenlijk op te trekken. Daarin  
2295 werken we aan dezelfde instrumenten, omdat we dezelfde dingen moeten gaan optuigen. Daar is het veel lonender om samen op te trekken dan bij iets als de culturele sector. Bij Economie zie je een beetje op onderdelen hetzelfde. De financiële bijdrage staat los van het belang dat we eraan hechten. Daar moet je het meer aflezen: Waar zien we dat het van toegevoegde waarde is, om samen met de provincies hierin op te trekken?

2300 De **VOORZITTER**: Dat lijkt me een uitgebreid antwoord. De heer Stigter u bent aan het eind van uw betoog gekomen?

2305 Gedeputeerde **STIGTER**: Ja, het was een uitgebreid antwoord, maar wel volledig, denk ik.

De **VOORZITTER**: Dan ga ik even polsen of er behoefte is aan een tweede termijn. Nee. Dan hebben we drie moties, die we in stemming gaan brengen. Dat is motie 188, motie 189 en motie 190. Tegelijkertijd kunnen we ook in stemming brengen voordracht 58. De moties van de SP zijn ruim van tevoren rondgedeeld, dus ik ga er even vanuit dat we zonder schorsing verder

- 2310 kunnen gaan, tenzij iemand daar bezwaar tegen heeft. Als u dat wel heeft, dan is het goed om dat even te melden. Ik zie geen berichten.
- De moties worden in stemming gebracht. Bedankt, meneer Smaling voor dit bericht.
- Dan zal de griffier de fractievoorzitters weer in beeld brengen.
- 2315 - Mevrouw **KOCKEN** (GL): GroenLinks stemt tegen motie 188, tegen motie 189 en tegen motie 190. GroenLinks stemt voor voordracht 58, concept begrotingen 2021 van het IPO en BIJ12.
- De heer **VAN DER MAAS** (VVD): De VVD is tegen motie 188, tegen motie 189 en tegen motie 190. De VVD stemt voor voordracht 58.
- 2320 - Mevrouw **STRENS** (D66): Bij motie 188 wil ik graag een korte stemverklaring geven. D66 zal tegen deze motie stemmen, omdat D66 het antwoord van de gedeputeerde voldoende vindt. De fractie is blij dat wordt gekeken welke digitale voordelen ook in de toekomst kunnen worden benut. D66 stemt tegen motie 189 en tegen motie 190. D66 stemt voor voordracht 58.
- 2325 - De heer **VOSKUIL** (PvdA): Ik sluit me graag aan bij de stemverklaring van mevrouw Strens. De PvdA is tegen motie 188. De PvdA is tegen motie 189 en tegen motie 190. De PvdA is voor voordracht 58.
- De heer **DESSING** (FvD): Motie 188 daar zijn we tegen, met een stemverklaring, dat wij de mogelijkheid voor fysiek vergaderen niet willen uitsluiten. FvD is voor motie 189, ook met
- 2330 een korte toelichting. We willen inderdaad dit onderwerp graag breder bespreken en ook tijdig in het proces worden betrokken en dat we dat agenderen. We zijn wel voor. We zijn tegen motie 190. Bij voordracht 58 heb ik een stemverklaring. In de commissie EFB hebben we aangegeven dat we de concept begrotingen voor het IPO en BIJ12 als hamerstukken zien. Vooral omdat de besluitvorming hierover al door het college in het
- 2335 IPO heeft plaatsgevonden. De groeiende omvang van het werkingsgebied van deze provincie overstijgende bestuursstructuur vinden wij niettemin zorgwekkend. Wij dringen daarom aan op een tijdige behandeling van deze begroting bij de volgende P&C-cyclus, maar zullen wel voor deze voordracht stemmen.
- De heer **HEIJNEN** (CDA): Het CDA is tegen motie 188, tegen motie 189 en tegen motie
- 2340 190. Het CDA stemt voor voordracht 58.
- De heer **ZOON** (PvdD): De PvdD stemt tegen motie 188 en tegen motie 189. We zijn overtuigd door het antwoord van GS. We zullen tegen motie 190 stemmen. Bij voordracht 58 een stemverklaring: Inhoudelijk zijn we het niet overal mee eens, maar om de boel niet helemaal te blokkeren, zullen we in dit geval voor stemmen.
- 2345 - De heer **DEEN** (PVV): De PVV stemt tegen motie 188, voor motie 189 en tegen motie 190. De PVV stemt tegen voordracht 58
- De heer **SMALING** (SP): De SP stemt voor motie 188, voor motie 189 en voor motie 190. De SP stemt tegen voordracht 58. De SP vindt het toch een slechte zaak dat we zo slecht worden meegenomen in de hele procedure en als Provinciale Staten nauwelijks inbreng
- 2350 lijken te hebben op de gang van zaken.
- De heer **KLEIN** (CU): De CU stemt tegen motie 188 en tegen 189. Bij motie 190 een stemverklaring: Wij vinden het op zich terecht om op te roepen dat we moeten kijken wat

- 2355 het effect is van die cultuurfunctie. We vertrouwen erop dat de gedeputeerde daar ook aandacht voor blijft vragen in het IPO, maar we vinden deze motie alleen een te groot middel, dus ook tegen. De CU stemt voor voordracht 58.
- De heer **BALJEU** (Fractie Baljeu): Fractie Baljeu stemt voor motie 188, voor motie 189 en tegen motie 190. Fractie Baljeu stemt tegen voordracht 58.

- 2360 De **VOORZITTER**: Dank u. Dan hebben we alle stemmen gehad. We maken nu even de balans op. De uitslag. Dan gaan we naar motie 188. Met 49 stemmen tegen en 4 stemmen voor is motie 188 verworpen. Voor hebben gestemd de SP, Fractie Baljeu. Motie 189 is met 38 tegen en 15 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd FvD, de PVV, de SP en Fractie Baljeu. Motie 190 is met 50 stemmen tegen en 3 stemmen voor verworpen. Voor hebben gestemd de SP.
- 2365 Voordracht 58 is met 46 stemmen voor en 7 stemmen tegen aangenomen. Tegen hebben gestemd PVV, de SP en Fractie Baljeu. Daarmee is een eind gekomen aan agendapunt 13. Dan gaan we over naar agendapunt 14.

2370 **14. Vragenuur**

- De **VOORZITTER**: Er zijn geen mondelinge vragen ingediend. Zoals u weet hebben we de agendapunten 15 en 16 al in de Statenvergadering van 9 november behandeld.

2375 *15. (Actualiteit: is verschoven naar Provinciale Staten van 9 november 2020)*

*16. (Stemming moties Vreemd aan de orde: is verschoven naar Provinciale Staten van 9 november 2020)*

- 2380 De **VOORZITTER**: Dan gaan we nu over naar agendapunt 17.

**17. Sluiting**

- 2385 De **VOORZITTER**: Dat is de sluiting alweer. Ik vind dat we een zeer effectieve en snelle vergadering hebben gehad vandaag. Dank daarvoor. Dank ook aan onze ondersteuning door de griffie en alle technici, die het weer mogelijk hebben gemaakt om vandaag met elkaar online te kunnen vergaderen. De volgende Statenvergadering vindt ook weer online plaats op 14 december, vanaf 13.00 uur. Ik hoop u dan weer gezond terug te zien. Dus tot 14 december.
- 2390 Dan sluit ik hierbij deze vergadering.

*Sluiting om 16:41 uur.*

2395